

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre .. 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra 1 K 40 f

A HIR

Egy szám
2 Krajcár
 (4 fillér)
 Budapest és a vidéken

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő
 Megjelenik minden reggel 11 Kiadja A NAP Újságvállalat

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

I. évfolyam

BUDAPEST, SZERDA, 1907 OKTÓBER 9

37. szám

A Hir 37-ik száma:

Nyilatkoztak a miniszterek

a kiegyezésről. Kossuth Ferenc a függetlenségi pártban, Darányi az alkotmánypártban

Andrássy a királynál

Megvan az egyik alkotmánybiztosíték. A legkisebb. A többi majd akkor, amikor önálló lesz a vámterület Tehát soha!

Kész! Mehet!

Végre teljesen befejeződött a kiegyezési komédia. Ma aláírták a kiegyezést. Az osztrák miniszterek hazautaztak

„Ich habe gesiegt!“

A király mondta. A kiegyezés jellemzése egyetlen német mondásban

Az örök kiegyezés

Egy osztrák miniszter elszólta magát. A kiegyezés nem tíz évre, hanem husz évre szól. Csak nem kell felmondani

Podmaniczky haldoklik

Sztrájk készül az egyetemen!

Az orvosi karon. Bókay Árpád legazemberezte ötszáz hallgatóját

OKTÓBER 10.

A nagy nap előtt

Tíz öngyilkosság

egy nap alatt Budapesten. Egy nevelőnő titokzatos öngyilkossága

A bakara végnapjai

Nyilatkoznak a kaszinók A Hirben

Kávéházban kezdődött,

börtönben végződik. Négy eset a rendőrség krónikájából. Különös mulatságok.

Nyolc riport

Bródy Sándor regénye

Távirat, telefon

Kossuth a kiegyezésről

Kossuth Lajos

nyílt levele Deák Ferenchez 1867-ben:

... A jogvisszaszerzés álláspontjáról a jogfeláldozás sikamlós terére jutottál s mert minden álláspontnak meg van a maga kellelhetetlen logikája, mely fájdalommal kell kérdenem, mi marad még feladni való a nemzet önállóságából?

Végigfutom elmémben a törvényesítendő közügyi munkálatot, mely hazánkat állami állásából kétségtelenül kivetkőzteti s az osztrák birodalommal egy állampontjára, országpolitikai s alkotmányügyi állásából kivetkőztetésére és pusztá adminisztratív bürokráciára súlyosztására irányoztatik.

Mindezeket látva és megfontolva, okom van kérdezni: minő lényeges állami jog, minő alkotmányos biztosíték marad még fenn, melylyel nemzetünk magát az áldozatokért, nem mondóm vigasztalhatná, hanem legalább misztifikálhatná, hogy még mindig nemzet, még mindig alkotmányos? A magyar hadsereg az osztrák birodalmi hadsereg kiegészítő részévé degradáltatik s annak nemcsak szervezete s vezénylete, de még alkalmazása is a magyar miniszteri felelősség alól elvonatik és a magyar országgyűlésnek nem felelős birodalmi kormány rendelkezése alá bocsátatik.

A hadi költségvetés megvizsgálásának s megszavazásának joga a magyar országgyűléstől elvonatik s a birodalommal közös delegációkra ruháztatik át s így idegen avatkozásnak, szavazásnak, határozásnak vettetik alá. Ezáltal elveszti nemzetünk az alkotmányos állami élet legfőbb, legpraktikusabb biztosítékát. Elveszti azon tehetőséget, hogy a népekre annyi szerencsétlenséget árasztható háborújogot saját nemzeti érdekei szempontjából önállólag fékezhesse, vagy a nemzetközi viszonyokat ellenőrizhesse.

A közügyi munkálatnak egyéb, nemcsak a nemzet állami életére s önállóságára, de még anyagi felvirágoztathatására is sérelmes intézkedéseit nem is említve, maga ezen két tény elég arra, miszerint tagadni ne lehessen, hogy Magyarország mindazon magasabb attributumokból kivetkőztetik, melyek egy országnak állami tipust adnák; hogy a legfontosabb ügyekben idegen avatkozástól menten, önállólag nem intézkedhetve, idegen érdekek vontató kötelére akasztatik; hogy a nagyon alárendelt szerepre kárhóztatott magyar minisztérium többé teljességgel nem független s hogy ezen jogfeladások mellett a magyar országgyűlés alig lehet egyéb, mint egy megsaporított megyegyűlés.

Amit a közügyi munkálat az ugynevezett birodalmi egységnek s nagyhatalmi állásnak áldozatul hoz, az lényegében éppen az, ami 1848-ban Jellasics betörését megelőzőt ultimátumképp követeltetett és sem a minisztériumban, sem az országgyűlésen nem volt csak egyetlenegy hang is, mely azon most annyi készséggel elfogadott követeléseket csak tárgyalásra is méltónak tartotta volna.

És ha azt kérdelem magamtól, mi hát az,

Kossuth Ferenc

Körmenyi nyilatkozata 40 évvel később, 1907. október 6-án, atyja szobrának leplezésekor:

Tisztelt uraim! Azt mondotta Bezerédj főispán, tisztelt barátom, hogy nehéz időkben mindig küldött az Isten vezért a magyarnak. Ezen igazmondásnál még igazabb az, hogy nehéz időkben küldött belátást, hazafiságot, politikai érettséget. (Igaz! Ugy van!) Néha fegyverrel, máskor észszel kellett a magyar nemzetnek küzdenie; olykor a férfibátorságra, máskor pedig a férfias mérsékletre, a kitartásra, az állhatatosságra, a bölcsességre kellett bízni a haza sorsát. Ilyen helyzetben vagyunk ma is, midőn nem fegyverrel kell küzdenünk és mégis élet-halálharcot kell vívnunk, rossz viszonyok között, nehéz körülményektől környékezve. (Igaz! Ugy van!) Az ország anyagi helyzete súlyos. Támadják nemzetünket a kül- és belföldi ellenségek egyaránt. Azok is, ezek is ki akarják használni nehéz helyzetünket s e mellett oly nagy krónikus betegségek ásták alá a nemzet testét, mint például a kivándorlás, amely nemzeti vérvessztessé fajult már. (Igaz! Ugy van!) Nekünk, kiket a helyzet a nemzet élére állított, megnehezítette helyzetünket az, hogy egy törvénytíró kormány rombolását kellett kitatarozni, évtizedek mulasztását kellett egyszerre pótolni s a velünk szemben rohamosan emelt igényeknek kellett eleget tenni. S midőn a helyzet nehézségei a legjobban tornyosultak, meg kellett kezdeni Ausztriával a kiegyezési tárgyalások terén azt a hosszú mérkőzést, amelyben alig volt más erőnk, mint ügyünk szentsége és igazsága, hazafiságunk nagysága és akaratunk törhetetlensége. (Zajos éljenzés és taps.)

A történelem meg fogja ítélni, hogy e nehéz helyzetben teljesítettük-e köteleességünket. Az én szigorú birám, saját lelkiismeretem, azt sugja lelkemnek, hogy igen. (Hosszantartó éljenzés és taps.) Tudom, hogy a nemzet vezéreitől megkívánja, hogy előljárjanak példával a munkásságban, példával a komolyságban, az önmérsékletben, az eszközök gondos megválogatásában, példával annak megfontolásában, mi vihető keresztül, mi nem, milyen fokig feszíthető a húr, milyen eszközöket, milyen fegyvert, mikor és milyen mérvben kell felhasználni és példával első sorban azzal a lankadatlan munkássággal, amely egyedül képes — ha kellő tudással és komolysággal párosul — a győzelmet biztosítani a XX-dik század békes harcaiban. (Lelkes éljenzés és taps.)

Tisztelt uraim! Mindezt alkalmaznunk kellett az osztrák kormányval folytatott azon tárgyalásoknál, amelyek a főbb pontokra nézve tegnap este megegyezésre vezettek, úgy, hogy késznek mondható a ki-

amif nemzetünk ennyi feláldozásért jutalmul kap? látom azt, hogy kapja az idegen érdekekérti katonáskodás kötelességének általánosítását; ezer néhány száz millió forint államadóságot s vele az elviselhetlen tömérdek adók megörökítését, melyeknek ily viszonyok mellett még csak legcsekélyebb enyhítésére sem lehet gondolni.

És hogy a pohár csordultig megteljék, látom azt, hogy a minisztérium által előterjesztett törvényjavaslatok még ama nagy jogfeladások után felmaradott gyöngyöcskéket is kitépik az 1848-diki törvényekből. Hazánknak s éppen hazánknak alkotmányos biztosítékokra nagyon is szüksége van. Hangosan kiáltja a szükségét füleinkbe saját szomorú tapasztalásunk s negyedfélszázad történelmének intó szövege. Odaiktattuk egyik biztosítékul a törvényekbe, hogy a költségvetés megállapítása nélkül az országgyűlés fel nem oszlathatik és a magyar királyi minisztérium ki akarja e biztosítékot is a törvénykönyvből töröltetni. És miért? azért, mert lehet eset, midőn e biztosíték a hatalmat terjeszkedési vágyában zsenirozhatja.

Ott volt a nemzetörtség. A legártatlanabb institúció a világon szemben a törvényt tisztelő hatalommal. Sőt a rendnek, a személy- és vagyonbiztonságnak legsikeresebb öre, mert azt magának a népnek oltalma alá helyezi. De van ezen institúció eszméjében valami, ami fékül szolgálhat a hatalomnak, hogy ne merje tulfeszíteni az önkényynyé fajulás hurjait. S mert ez van benne, a minisztérium a nemzetörtséget el akarja törölni.

Én nem gondolom, hogy az országgyűlésnek missziói közé tartozzék a hatalom utjából az önkényynyé fajulás akadályait elhárítani. Biztosítékokra nem a hatalomnak van szüksége, hanem a népnek; s én nem gondolom, hogy az általános katonai kötelezettség, kapcsolatban a miniszteri felelősség alól elvont rendelkezés hatalmával, biztosíték dolgában a nemzetörtségi institúciót mellőzhetővé tenné. Lassan-lassan felebb a fátyol a Bécseseli alkudozások titkairól. Ugy látszik, mindez már kicsinált dolog s az országgyűlés csak arra van hivatva, hogy a bevezetett tényt regisztrálja. De én e tényben a nemzet halálát látom; s mert ezt látom, kötelességemnek tartom megtörni hallgatásomat. Ha a siker megnyugvását nem vihetném magammal s romba, hadd vihessen magammal legalább a reményt hazám jövődjére iránt . . .

Nyilatkozik Supilo. A horvát obstruktorok reggel megérkeznek Budapestre s tizedikén a horvát-szerb koalíció tagjai valamennyien fölvonulnak a magyar képviselőházba. *Supilo* Ferenc képviselő, ki a vasutas javaslatok ellen vezette az obstrukciót, ma *A Nap* munkatársa előtt kijelentette, hogy ők csak nemzeti jogaik respektálását követelték s a nyelv mindenütt mint elsőrendű nemzeti jog jön tekintetbe. Meg vagyok győződve róla — így folytatta *Supilo* — hogy nálunk nincs egyetlen becsületes ember, aki engedne a nyelvkérdésben. Most sem engedhetünk sem a nyelvkérdésben, sem a magyar államegység szempontjából, mert az idevágó alaptörvény nem ismer magyar államegységet Horvátországban. A mostani kiegyezésből lehet már látni, micsoda taktikát fog követni a magyar kormány Horvátországgal szemben. Nem ismerem a kiegyezés titkait, természetesen nem is ismerhetem, de a vak is látja, hogy a magyar kormány, mindazokban a posztulátumokban, amelyek Magyarország függetlenségére vonatkoznak, ha nem is elvileg, de tényleg mindenben engedett. Azt hiszem, hogy a magyar kormány a Bécsnek tett engedményekért tényleg majd Horvátországban keres rekompenciát. *Ez nem fog neki sikerülni.* A horvát-szerb koalíció tagjai, mint értesülünk, szövetkezni fognak a nemzeti képviselőkkel s így együttes erővel akarnak csatába menni. Arra is gondolnak, hogy megobstruálják a kiegyezési javaslatokat, valamint a költségvetést is. A horvát delegátusok közül néhányan ma este a fővárosba érkeztek, a leg-

egyezés. (Zajos felkiáltások: Halljuk! Halljuk!) Sajnálom, uraim, hogy éppen erre nézve keveset hallhatnak tőlem, mert ily fontos ügyben más helyen és nem ünnepi asztal mellől kell a kormánynak nyilatkoznia. Annyit azonban mondhatok, hogy az igen nehéz feladatot, mely sokáig megoldhatatlannak látszott, sikerült végre megoldanunk, úgy hogy Magyarország is, Ausztriának is ki legyenek elégitve az adott helyzetben támasztható igényei, vagyis más szóval, úgy hogy a kiegyezés, az adott helyzetet tekintve, jó legyen Magyarországnak és jó legyen Ausztriának. Ennek természetesen így is kell lennie, ha azt akarjuk, hogy a kiegyezés megfeleljen céljának és békés anyagi fejlődést biztosítson a két államnak. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Midőn azt mondom, hogy a kiegyezés Magyarország is kedvező, ezzel jeleztem azt is, hogy nem lettek feladva a magyar szempontok, tehát a magyar nemzet többségének, a függetlenségi pártnak szempontjai sem. (Hosszantartó éljenzés és taps.) Adja az isten, hogy a kiegyezés tíz évre biztosítson békés fejlődést hazánknak és hogy azok, kik majdan követni fognak minket a kormány padjain, tudjanak élni azzal, amit hazánkban megszereztünk, nem irigyelve azt, amit cserébe Ausztria kapott, mert egyoldalú előnyök nem békét, hanem gyűlöletet, nem gyarapító munkát, hanem romboló küzdelmet jelentenek. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.)

Gondviselésszerű ténynek tartom azt, hogy azon igen fontos eseményt, amelyről az imént szólottam, éppen ma, Kossuth Lajos negyvenharmadik szobra mellől jelenthetem be, akinek emlékét azért őrzi meg minden hű magyar kebel, mert az ország jogaiért küzdött egy hosszú életen át és nemcsak második honalapítója volt a nemzetnek, hanem a korszerű közgazdasági élet megteremtője is, ennek utjelző prófétája. Örkdjék nagy szelleme felettünk, kik más körülmények között és más fegyverekkel, de ugyancsak azért a hazáért küzdünk, a melynek ő egész életét szentelte. (Hosszantartó, lelkes éljenzés és taps.)

többen azonban csak szerdán délelőtt érkeznek Budapestre, hogy a koalíciónak kitűzött értekezletén részt vegyenek. A koalíció tagjai hangoztatják, hogy a koalíció egységesen küzd ismeretes álláspontjáért. Ehhez képest a koalíció az országgyűlésen is egységesen fog eljárni. A holnapi értekezleten ez irányban végleges megállapodások fognak történni. Mindenekelőtt meg fogják szövegezni azt a nyilatkozatot, melyet a horvát delegátusok a képviselőházban fel fognak olvasni és amelyben indokolni fogják azon elhatározásukat, hogy a vasuti pragmatika tárgyalása alkalmával történt kivonulásuk után most ismét a képviselőházban megjelennek. Erre nézve indokul azon körülményt fogják felhozni, hogy a horvát országgyűlés szünetelése folytán nem volt alkalmuk küldöiknek eljárásukról jelentést tenni.

Vajda bemegy a Házba. *Vajda* Sándor, —mint a *Tribuna* írja — esütörtökön meg fog jelenni a Ház első ülésén. *Vajda* Sándor — írja a nevezett lap — be fog menni a képviselőházba és ott el fogja foglalni helyét, mely őt a nép szuverén akaratából megilleti. Nem hiszszük, hogy a Kossuth-párt verekedői megismétlik a június 7-iki jeleneteket. Európa közepében nem létezhetik oly parlament, ahol a karhatalom és erőszak dönt. A magyar országgyűlés nem lehet akrobata-mutatványok cirkusza. Így ir az oláh ujság. Majd meglátjuk, kinek lesz igaza.

„Ich habe gesiegt“

mondta a király a kiegyezés megkötésekor.
Ki a győztes?

A kiegyezés megkötése után mind több és több részlet szivárog ki a nagy komédia kulisszatitkairól. Titokzatos szifonsként áll a kiegyezési tárgyalások árnyékában a király személye, nem tudja róla senki, hogyan érintette őt a nagy fordulat. Kitűnően informált helyről sikerült megtudnia *A Hírnek*, hogyan fogadta a király az eseményeket.

A kiegyezési tárgyalásokról naponta mindkét fél kimerítő jelentést küldött a kabinetirodába, pénteken és szombaton azonban, mikor a helyzet a legválságosabb volt, ezek nem elégitették ki a királyt. Szombaton a két kormány álláspontja közeledett egymáshoz, délben informálták a királyt, akit a hosszas huzavona végtelenül idegessé tett.

— Meg kell kötni a kiegyezést azon a módon, ahogy a tárgyalások állanak, azokat a kérdéseket pedig, amelyekben nincs megegyezés, ki kell hagyni!

Ez a parancs ment le a kabinetiroda közvetítésével a küzdő felekhez. És a szombat délutáni gyűlésen megkötötték a kiegyezést. *Beck* telefonon adta ekkor tudtára *Aehrenthalnak* az új fordulatot, a császári ház minisztere pedig nyomban jelentést tett a királynak, aki rendkívül jókedvvel fogadta a kiegyezés megkötésének híret.

(— *Ich hab' gesiegt!* — mondogatta többször — *Nicht die Herren, sondern ich hab' gesiegt.* (Én győztem. Nem az urak, hanem én győztem.)

Ugy van. Győzött a Burg fehérfürtü ura, győzött éppen úgy, mint ötvennyolc esztendővel ezelőtt, ugyanazon a napon, Aradon. Akkor vér pecsételte meg a győzelmet, vér és bitó, most pedig csak az ország gazdasági függetlensége, amelynek ismét beborult beláthatatlan időre.

És szólt Lánoczy Leó . . . Amíg a két állam kormánya hareban állt, a pénzügyi világ vezetői alig mulasztották el az alkalmat, hogy a magyar álláspontot ne gyöngítsék. Majd ez, majd az a kapacitás szólalt meg, hogy leszóljá azokat, akik az önálló magyar vámtérületért harcolnak, kinevetik, aki tiltakozott a kvóta fölemelése ellen és tudatlan és naiv laikus volt, aki követelni mert a bank-közösség felbontását és az új és önálló magyar jegybankot. A szerencsétlen kiegyezés végre megkötöttet és ismét megszólaltak a pénz-generálisok. *Lánoczy* Leó főrendiházi tag a budapesti kereskedelmi és iparkamara mai ülését a kiegyezés méltatásával nyitotta meg. Megint hangsúlyozta, hogy Magyarország a gyengébb fél s bár valószínű, hogy a kiegyezés intézkedései nem mindenben felelnek meg a várakozásoknak, örülünk, hogy megvan. Végül egy mellékkörülményről szólt, a tömeges fizetésképtelenségről és bukásról, amely a közelmúltban sok nyugtalanságot keltett. Tiltakozott az ellen, mintha ez a jelenség általános gyengeségünk jele volna, mert azért, hogy a pénz megdrágult és ezt a gyengék nem bírják el, még nem szabad azt állítani, hogy a magyar gazdasági élet megroppant. Szép, szép, talán hasznos is, ha *Lánoczy* Leó védelmére kel az ország hitelének. De miért ily későn? És miért nem a kiegyezés megkötése előtt?

A függetlenségi párt értekezlete. A függetlenségi párt pénteken, a hó 11-én délután öt órakor Kossuth Ferenc elnökle mellett értekezletet tart. Ez alkalommal a párt a parlament munkarendjével fog foglalkozni.

Elutaztak az osztrák miniszterek

Mindent magukkal vittek

A kiegyezés a király előtt

Örvend a császár

Sieghardt kedélyes

„Fertig“

Wekerle is Bécsbe siet

A várva-várt, híres nagy pillanat elérkezett, már el is múlt: aláírták a kiegyezést. Szegény Magyarország és boldog Ausztria népe a jövő bétén már színről-szinre látni fogja, hogy mint végeztek kormányai. Anynyit azonban előre is tudunk, hogy a küzdelemben a magyar kormány maradt alul, a vereség súlyos és helyre nem hozható. Wekerléék egyelőre hallgatnak, győzelemről szó egyáltalán nem esik. A függetlenségi párton kedvetlenek az emberek, félnek a kvótaemelés ódiájától, de meg attól is, hogy a rossz kiegyezést a választópolgárok előtt nem lesznek képesek megvédelmezni. Beck Vladimir báró osztrák miniszterelnök s vele az egész táborok ma este hazautazott Bécsbe. A jól végzett munka édes tudatával teszik lábukat az osztrák földre, de Wekerle is boldogan lép császára elé, mert teljesítette legfőbb vágyát: tető alá hozta a kiegyezést. Holnap Beck is, Wekerle is audienciára megy a császárhoz s bemutatják a kész kiegyezés szövegét. Semmi kétség: az előzetes szankciót azonnal megkapják hozzá, sőt kedves vállveregetésben is lesz részük. De sok szó fér ahhoz, vajjon a magyar parlamentben simán keresztülhajthatják-e a kiegyezést. A nemzetiségek összefogtak a horvátokkal s obstrukcióra készülnek. Mit fog tenni a kormány ez elszánt, mindenre kész csapattal? Fölüljárnak a belső harcok. Kemény, nehéz napok köszöntenek ránk október tizedikével...

Az utolsó ecsetvonás Elvégeztetett...

A közös miniszteri értekezlet, — mint a *Magyar Tudósító* jelenti — ma délután négy órakor folytatta a jegyzőkönyvek revideálását. Az értekezletről elsőnek Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf miniszterek távoztak félhat órakor, akik a függetlenségi pártba siettek, hogy ott a párt mai értekezletén résztvegyenek. A pártértekezlet befejezése után a miniszterek visszatértek a miniszterelnöki palotába és résztvettek a tanácskozások folyamán. A délutáni tanácskozásokon teljesen befejezték a kiegyezésre vonatkozó tárgyalásokat és a két kormány tagjai aláírták az Ausztriával kötött vám- és kereskedelmi szerződés okmányait. Az osztrák miniszterek és szakreferensek az este 10 óra 5 perckor induló gyorsvonattal utaztak el Bécsbe.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök és Sztéryny József kereskedelmi államtitkár szintén Bécsbe utaztak, hogy résztvegyenek holnap a külügyminiszteriumban tartandó értekezleten, amelyen Aehrenthal báró külügyminiszter bevonásával a kereskedelmi szerződésekkel összefüggő államjogi kérdésekről fognak tanácskozni. E tárgyalás befejezése után Wekerle Sándor dr. miniszterelnök audienciára megy a királyhoz, hogy jelentést tegyen a kiegyezésről.

Aláírták a kiegyezést Munka gőzerővel

A szakreferensek, kik a magyar és német szövegű kiegyezés összeolvasását végezték egész éjszaka, reggel nyolc órára készültek el a nagy munkával. Délelőtt kilenc órakor a miniszterelnöki palotában már együtt voltak a magyar miniszterek, mikor megérkezett Beck báró, Sieghart osztályfőnökkel, utána a többi miniszter. Nyomban hozzáfogtak az iratok revideálásához s egyhuzamban dolgoztak délután két óráig. Ekkor készen voltak s az osztrákok ebédelni mentek. Délután négy órakor újból találkoztak s ezután aláírták a kiegyezési okmányt.

A magyar kormány részéről Wekerle Sándor, Kossuth Ferenc és Darányi Ignác, — az osztrák kormány részéről Beck báró, Derschatta, Koritovszky, Forst és Auersperg gróf miniszterek irták alá.

A miniszterek, osztrákok és magyarok igen kedélyesen diskurálgattak, majd érzékeny bucsut vettek egymástól s egyenként, lassan szállingóztak el a budavári palotából.

A történelmi percek Kilencven aláírás

A kiegyezési okmányok aláírása némi késedelmet szenvedett, mert Kossuth, Apponyi és Darányi miniszterek pártértekezleten voltak elfoglalva s onnan csak nyolc óra tájban tértek vissza a miniszterelnökség palotájába. Ekkorra már minden készen állott az aláírásra. A két miniszterelnök a szakminiszterek társaságában bevonult a terraszra nyíló vörös szalónba; Wekerle dr. és Beck báró egymás mellett foglaltak helyet, jobbra és balra tőlük pedig a reszortminiszterek. Négy törvényjavaslat és körülbelül 15 melléklet várt aláírásra, úgy, hogy összesen mintegy kilencven aláírásra volt szükség. Wekerle volt az első aláíró, utána jött Beck báró, majd pedig a kabinetek többi tagjai. Az aláírások megtörténvén, az egyes íveket összefűzték s az okmányokat ellátták az állami pecsétekkel. Nyolc óra öt perckor mindennel elkészültek.

Játék a kvótával Emelik — de nem a kormány

Ausztria követelte, hogy Magyarország a kvóta-arányt emelje s Wekerle Sándor miniszterelnök egyszerűen meghajolt e követelés előtt. Az egész politikai világ bizonyosra veszi, hogy a kvótát emelik, de még titkolják a megegyezésnek ezt a részét, a többivel együtt. Érdekes, hogy a kormány a kvóta-emelés ódiáját el akarja háritani magáról és a kvóta-deputációk nyakába sózza a dolgot. A magyar kormány egyik tagját, ki résztvett a kiegyezési tárgyalásokban, megkérdezte tegnap két függetlenségi képviselő, hogy valóban emelik-e a kvótát. A miniszter — mint a *Nap* írja — így válaszolt:

— Ugyan kérlek, — felelte a miniszter — hogyan képzelhetek ilyet? Nem értem, hogy beszélhettek arról, hogy a kormány a kvótát fölemelte? A kvóta megállapítása nem a kormány feladata, hanem a regnikoláris deputációké és a két parlamenté, végső esetben pedig, ha a két parlament sem tud megállapodni, az uralkodó dönti el.

A képviselők tovább faggatták a minisztert s azt kérdezték tőle, adhat-e garanciát a kor-

mány, hogy a deputációk nem fogják proponálni az emelést?

— Mit tudom én, hogy a deputációk mit fognak proponálni? — szölt újra a miniszter és befejezte a kiegyezésről folyt diskussziót.

Ebből a nyilatkozatból is láthatja a világ, hogy a magyar kormány nagyon, de nagyon gyöngye lábakon állott a tárgyalások folyamán. Az osztráknak így könnyű volt a dolga: a magyar minisztereket levették a lábukról.

Utaznak?

Nem utaznak?

Végső terminus: este tíz óra

Arra a hírre, hogy az osztrák miniszterek ma este hat órakor különvonattal visszautaznak Bécsbe, a kíváncsi érdeklődők nagy tömege jelent meg a nyugati pályaudvar perronján. Az emberek azonban csalódottan kellett távozni, mert az elutazásból egyelőre semmi se lett. A főnökségnél lefújták a hét órai elutazást, ellenben ukáz jött, hogy tíz órára állítsanak be egy utra kész különvonatot, mert valószínűleg ekkor mennek a miniszterek.

Este hét órakor elhatározta Wekerle Sándor miniszterelnök, hogy az osztrák kormány tagjaival este tíz órakor Bécsbe utazik. A magyar kormányelnököt a király holnap délelőtt fogadja ki hallgatáson.

Délután Aehrenthal báró külügyminiszterrel fog tanácskozni Wekerle a nemzetközi szerződések új formájáról. Ez irányban a két kormány már végleg megállapodott, mert még csak a külügyminiszter hozzájárulása hiányzik.

Mégis elutaztak A jókedvű Sieghart

A külön vonat, melyet az osztrák miniszterek rendelték, hat szalónkoocsival este fél tízkor már utra készen állott a nyugati pályaudvaron, az első sínparou. A miniszteri váróterem ki volt világítva, a vonat mellett osztrák kalauzok álltak, készen az indulásra. Tíz óra után kinyílt a külön váróterem ajtaja és sorban megjelentek a perronon az osztrák miniszterek. Elsőnek báró Beck miniszterelnök jött, utána Koritovszky kereskedelmi, Derschatta vasutügyi, majd Auersperg és Forst miniszterek, az osztályfőnökök és a szakreferensek, köztük az örökké mosolygó Sieghart titkos tanácsos, Sieghart kezében egy vaskos iratborítékot szorongat. Ugy vigyáz rá, mintha csupa ezresbankó lenne benne.

— Ugy-e jó volna azt elolvasni, ami ebben a paksamétában van? — szölt kedélyesen az újságírókhoz gróf Attems, Beck miniszterelnök fiatal titkára.

A *Hír* tudósítója megkérdezte Sieghart osztályfőnököt, mit tartalmaz az iratesomó?

— Ez a kiegyezés egyik eredeti példánya.

— Kegyelmes uram — szölt munkatársunk — mit szól majd a kiegyezéshez a két állam országgyűlése? Aceptabilis dolgok vannak benne?

— Hogyne, hogyne. Az önök miniszterei jól tudták, hogy mit csinálnak, de azért mi sem hagytuk magunkat — tette hozzá mosolyogva.

E közben megérkezett Sztéryny József államtitkár. Gyorsan beugrott a kocsiába s ruhát váltott. Azután újból lejött az újságírók közé.

— Annyi időm sem volt — mondta — hogy megvacsorázzam. Egy kis tej volt az estebédem. No, de hála istennek, készen vagyunk.

Tíz óra tíz perckor jött meg Wekerle. Odalépett az osztrákok közé és vidáman diskurálgatott velük.

Fél tizenegy órakor elindult a vonat a sötét éjszakába. Viszi Wekerlét, viszi az osztrákokat s viszi az eladott magyar törekvéseket Bécsbe...

Wekerle kihallgatása

Wekerle Sándor miniszterelnök előreláthatólag holnap délután három órakor jelenik meg a király előtt és még a holnapi nap folyamán visszautazik Budapestre, hogy esütörtökön résztvehessen a képviselőház ülésén. Holnap délelőtt Wekerle és Beck Aehrenthal báró közös külügyminiszterrel fognak értekezni.

Kossuth és Darányi nyilatkozott a kiegyezésről

A mérleg egyik serpenyője

Tele minden jóval

Fontos vívmányok vannak

Ezt a miniszterek mondják

Áldozat és lemondás: ez az igazság

Még magyar földön voltak az osztrák miniszterek, mikor *Kossuth* Ferenc és *Darányi* Ignác miniszterek nyilatkoztak már a kiegyezésről. *Kossuth* a függetlenségi párt értekezletén szolt s azt a véleményt kockáztatta meg, hogy a kiegyezési mérleg — szerinte — Magyarországra nézve kedvező. A részletekről hallgatott, mert erre a minisztereket becületszavuk köti, de annyit általános helyeslés közben kijelentett, hogy a *bankszabadalmat nem nyújtották meg*, e kérdésben szabad keze van az országgyűlésnek. *Darányi* az alkotmány-párt konferenciáján beszélt a kormány nevében; ő sok minden jót vár a kiegyezéstől, melynél jobbat a mai viszonyok között nem lehetett csinálni.

*

Az országgyűlési pártok értekezleteiről a következő tudósítást közöljük.

I.

A függetlenségi párt

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt ma este hat órakor *Kossuth* Ferenc miniszter elnöklésével értekezletet tartott. Az értekezleten jelen voltak: *Apponyi* Albert gróf és *Günther* Antal miniszterek, *Justh* Gyula, a képviselőház elnöke, *Mezőssy* Béla, *Tóth* János és *Meskö* László államtitkárok és a függetlenségi párt számos tagja.

Kossuth Ferenc a napirend előtt kegyeletos szavakkal emlékezett meg *Károlyi* István grófnak és *Steiner* Károlynak, a párt érdemes tagjainak elhunytáról. Említést tesz az időközben Nagykárolyban történt választásról, ahonnan a párt *Papp* Bélában új erőt nyert. A belényesi kerületet — mondta — sajnos, elvesztette a párt, de reméli, hogy csak ideiglenesen.

Kossuth Ferenc pártelnök ezután a kiegyezésre vonatkozólag a következő nagyfontosságú kijelentéseket tette:

— Érzik, hogy rövidesen szólnia kell a közelmúlt eseményeiről. A kormány — ugymond — hosszú és nehéz munkát végzett. Felemelt fővel mondhatom, hogy jól végezte úgy, amint azt megtehette a nagyon kedvezőtlen helyzetben alig remélhette. Hátunk megett egy nehéz viszonyokba jutott ország állott. Szemben velünk egy erős állam, amely el volt határozva arra, hogy érvényesíti igényeit. Nekünk alig volt más erőnk, mint *ügyünk szentsége és igazsága, hazafiságunk nagysága, állhatatosságunk törhetetlensége*. (Lelkes éljenzés.) A kormány elnöke e hó 16-án a képviselőház előtt részletesen fog nyilatkozni a kiegyezésről. A nyilatkozatnak annál kevésbé vághatók elébe, mert még az urakodónak sem lettek előterjesztve a kiegyezés részletei. Csakis általánosságban értesíthetem tehát pártomat az *elért eredményekről, amelyek az adott helyzetben becsesek, jelentékenyek és számosak*. (Zajos éljenzés.)

Természetesen Ausztria is érvényesített megfelelő számú előnyt és ez másképpen nem is lehet szerződés-kötésnél, ha azt nem győző és legyőzött kötik meg egymással. Csak azt kell megállapítani, hogy a mérleg olyan-e, hogy kielégítheti azokat az igényeket, amelyeket az adott helyzetben józanul támasztani lehet.

Az én véleményem szerint a mérleg *hazánkra nézve kedvező*. (Lelkes éljenzés.) Kedvező a politikai és kedvező a közgazdasági téren és kedvező a párt elvi szempontjából is. Másképpen nem is tarthatnám

kedvezőnek, mert a haza java és a függetlenségi eszmék diadala össze vannak forrva. Nemcsak a már ismert közjogi vívmányok, vagyis a vámszerződés a szövetségi forma helyett és az autonóm magyar vámtarifa ékesítik a kiegyezést, hanem számos más igen fontos vívmány is, amelyek egytől-egyig előre viszik az országot az állami önállóság kidomborodása útján. A közjogi vívmányok mellé jelentékeny közgazdasági előnyök is sorakoznak. *Nincs okunk sajnálni az ellenértékeket, amelyeket cserébe kellett adni Ausztriának. Mérlegelés dolga megállapítani, hogy többet ér-e az, amit kapunk, vagy az, amit adunk*. Állítom, hogy az előbbi többet ér. (Lelkes éljenzés.)

Mindezekhez adandó az az örvendétes tény, hogy az a nehéz erőfeszítés, melylyel *ki akarták csikarni tőlünk azt, hogy a bankszabadalom meghosszabbítása a kereskedelmi szerződéssel összekapcsolásuk és függővé tétessék* amattól, ez az erőfeszítés sikertelennek bizonyult; *meglőrt szilárd ellenállásunkon*. (Lelkes éljenzés.) *A bank ügye ki lett kapcsolva* és erre nézve teljesen szabad maradt a magyar országgyűlés elhatározása. (Zajos éljenzés.)

Többet nem mondhatok. Azzal végzem, hogy magam és miniszterársaim számára kérem a párt további bizalmát, amelyre méltatlanok nem lettünk, amely erőnket kénezi nehéz feladataink teljesítésében, amely nekünk a legnagyobb dicsünk és dicsőségünk. (Éljenzés.)

Justh Gyula, a képviselőház elnöke a Ház munkarendjére vonatkozólag tájékoztatólag előadja, hogy az október 10-iki ülés tárgya a következő ülés idejének és napirendjének megállapítása. Terv szerint október tizenegyedikén berekesztik az első ülészakot és megnyitják a másodikat, tizenkettődikén megválasztják a Ház tisztviselőit, tizennegyedikén megválasztják a bizottsági tagokat és a képviselőket osztályokba sorozzák.

Kossuth Ferenc elnök javasolja, hogy a párt a választások megejtése céljából kandidáló bizottságot küldjön ki, magukra a választásokra nézve pedig az eddigi szokástól eltérőleg óhajtanóknak tartja, hogy ilyenformán mindenkinek a bizottságokban is munkája legyen és hogy többes jelöléseket a párt csak az esetben vegyen figyelembe, ha feles bizottsági tag áll rendelkezésre.

A párt ezt tudomásul veszi és határozattá emeli.

Eitner Zsigmond indítványára a kandidáló bizottságba megválasztottak *Kossuth* Ferenc elnöklete alatt *Apponyi* Albert gróf, *Günther* Antal, *Holló* Lajos, *Barabás* Béla, *Tóth* János, *Gaál* Gaszton, *Szentiványi* Árpád, *Hoitsy* Pál, *Okolicsányi* László, *Nagy* Emil és *Pallay* Sándor dr., a függetlenségi párt titkárja.

Az elnök ezután berekesztette az ülést.

II.

Az alkotmánypárt

Az országgyűlési alkotmánypárt kedden este hét órakor értekezletet tartott, melyen a kormány részéről megjelentek: *Darányi* Ignác földmivelségi miniszter, *Hadik* János gróf belügyi és *Balgár* Ferenc honvédelmi államtitkár.

Szóll Kálmán elnök megnyitván az értekezletet, üdvözi a pártnak nagyszámban egybegyűlt tagjait és kívánja, hogy azon fontos és nehéz feladatokat, amelyeknek megoldása ez év őszén sorra kerül, sikeresen és üdvösen oldhassák meg. Átadja a szót azután *Darányi* Ignác

földmivelségi miniszternek, aki a kormány nevében kíván nyilatkozatot tenni.

Darányi Ignác földmivelségi miniszter a következőket mondotta:

Midőn a kiegyezést nagy nehézségek között — mert mondhatom, hogy az utolsó percben is még kétséges volt annak létrejötte — megkötöttük, akkor két felelősség között kellett választanunk. Nagy felelősséggel járt a kiegyezés elfogadása és nagy felelősséggel járt volna a kiegyezés visszautasítása. En azt hiszem, hogy a két felelősség közül a kisebbiket választottuk akkor, amidőn iparkodtunk legjobb lelkiismeretünk szerint azt létesíteni és ezáltal az országnak biztos fejlődését lehetővé tenni. A kiegyezést megítélni csak egészében szabad. (Ugy van!) Kiszakítva egyes kérdéseket, lehet tárgyalni, de méltányosan és igazságosan a mérleget felállítani csak összességében lehet. De a kiegyezés tartalmánál, amelyet megítélni alkalmuk lesz az értekezlet tisztelt tagjainak, szerintem még fontosabb magának a kiegyezésnek ténye, mert ez véget vet hosszú évek bizonytalanságának, ez jelenti gazdasági állapotaink konszolidációját és így módot ad a békés és biztos továbbfejlődésre. Olyan kiegyezést követni, amely önmagában és önmagától vagyonszerű, gazdaggá tegye a nemzetet, sem eddig nem sikerült, sem ezután nem fog sikerülni. A kiegyezés, a szerződés magában véve csak holt betű; annak fogamatot az élet ad. A kiegyezési szerződés teljes fogamatát csak akkor remélhetjük, hogy ha annak végrehajtásában is meg lesz a kölcsönös lojalitás. Ez a kölcsönös lojalitás volt az, amelyről azok a nagy férfiak, akik az első kiegyezést megalkották, nem is intézkedtek, nem is beszéltek, mert nem tétéleztek fel, hogy az valaha hiányozhassék. Vajha engedné a gondviselés, hogy ez a tízéves békes korszak, amely a kiegyezés folytán méltán és joggal remélhető, a nemzet gyarapodására és emelkedésére szolgáljon. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Szóll Kálmán elnök:

A miniszter ur a kiegyezés tartalmáról nem nyilatkozott. A miniszter ur maga is mondotta, hogy a tartalom fog dönteni arra nézve, mennyiben vannak a kiegyezésben az ország gazdasági érdekei megőve. Egy tény azonban előtünk áll és ez az, hogy a kiegyezés véget vetett annak a nagy, hosszú, ádáz harcnak, amely mindkét állam erejét sorvasztotta és lekötötte és megszüntette azt a bizonytalanságot, amely az ország gazdasági állapotaira nehezedett és azokat feldúlással fenyegette. Ez a tény magában véve alkalmas arra, hogy örömet és megnyugvást keltsen. Mi bizalommal kísértük a kormány tárgyalásait, mert biztunk azon férfiak kitartásában, akiknek működését mi teljes mértékben és odaadással támogatjuk. És ebben nem csalódtunk. (Élénk helyeslés.) Az alkotmánypárt el fogja mondani ítéletét, ha a kiegyezést ismeri. Addig is, amíg alkalmunk lesz foglalkozni magával a kiegyezés tartalmával, gondolom, önöknek érzelmét fejezem ki, amidőn kijelentem, hogy az alkotmánypárt egyfelől örömmel és megelégedéssel fogadja, hogy a kiegyezés végre létrejött, másfelől elismeréssel viseltetik a kormánynak mindazon tagjai iránt, akik e tárgyalásokban résztvettek.

Ezután az elnök indítványára elhatározza az értekezlet, hogy pénteken este félnyolc órakor újabb értekezletet tart, amelyen a képviselőház új ülészaka alkalmából megejtendő választásokra a jelöléseket fogja megejtetni. Ezzel az értekezlet véget ért.

Hála isten! Bécsből táviratozzák:

Nem felelnek meg a valóságnak azok a hírek, mintha a király beteg volna. Nincs jogosultsága a király állapotára nézve az aggodalmas feltevéseknek. Néhány nappal ezelőtt a király rosszul érezte magát. Ezért az általános kihallgatásokat októberre lemondatták és a király a spanyol királyi pár Bécsben való fogadásán sem vesz részt. Az udvari ünnepek a schönbrunni kastélyban lesznek. Az összes kormányügyeket azonban a király teljesen akadálytalanul intézi. A király holnap fogadja a két miniszterelnököt, akik a kiegyezés megkötéséről tesznek jelentést. Paar főhadsegéd az ügyvitel megkönnyítése végett schönbrunnba költözött át.

Isten hozta, kegyelmes ur! Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter több havi távollét után holnap este érkezik vissza Budapestre és átveszi miniszteriuma vezetését. A miniszter egészségi állapotának kedvezett a hosszúságú üdülés és most már teljesen jól érzi magát, úgy, hogy friss erővel kezdheti meg ismét működését. Isten hozta, kegyelmes ur! . . .

Elhullottak az alkotmánybiztosítékok

Egy maradt csak magának

Andrássy elment érte

Még ezt is megnyirbálták

Nyilatkozatok a HIR-nek

Az áprilisi béke sok szegényt, sok megaláztatást hozott a függetlenségi párti többségnek. A miért a harc folyt, a katonai kérdéseket, ki kellett kapcsolniok azért a gráciáért, amelylyel a felség teljesítette a parlamentarizmus parancsát — először, a mióta uralkodik — és a többségből, a nemzet igazi többségéből nevezte ki a kormányt. A nemzet lesújtva vette tudomásul, hogy csak a vezéreit vállalta az uralkodó, de a programot nem s ha mégis óriási többségben állott újra a vezérek mellé, tette azért, hogy elpusztítsa, a föld színéről végleg kiölje a darabontokat.

Vigasztalóul hozta a Wekerle-kormány azt a királyi engedményt, hogy belső ügyeinkben szabad a kormány keze. Megalapozhatja belső jogainkat olyan törvényes intézkedésekkel, a melyek lehetetlenné teszik, hogy egy interparlamentáris kormány a fegyverek erejére támaszkodva, erőszakkal kormányozná a nemzetet a nemzeti akarat és a nemzeti érdek ellenére. Gróf Andrássy Gyula megformálta az alkotmánybiztosítékokat. Tizenkét törvényjavaslatot dolgozott ki, még pedig a következőket:

A VÁRMEGYEI ÖNKORMÁNYZAT TELJESSÉGÉNEK HELYREÁLLÍTÁSA.

KÖZADÓK KEZELÉSÉNEK ÁLLAMI SZERVEZETRE VALÓ RUHÁZÁSA.

ÁLLAMI ÉS TÖRVÉNYHATÓSÁGI ALKALMAZOTTAK NYUGDÍJ-VISZONOSSÁGÁNAK MEGÁLLAPÍTÁSA.

A MEGYEHÁZI SZÁMVEVŐSÉGEK VISSZAÁLLÍTÁSA.

KIRÁLYI ÉS KORMÁNYBIZTOSOK KIRENDÉLÉSE ELLEN BEADOTT ÓVÁSOKRÓL.

ADÓMEGTAGADÁSI JOGNAK AZ ÁLLAMHÁZTARTÁSRA NÉZVE TÖRVÉNYBE IKTATÁSA.

A KÖZSÉGI TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSA.

ELTÖRLÉSE A FEGYVERES ERŐ ALKALMAZÁSÁNAK AZ ORSZÁGGYÜLÉS ÉS TÖRVÉNYHATÓSÁGOK ELLEN.

AZ ÖSSZES VÁROSI TISZTVISELŐK FIZETÉSRENDEZÉSE.

A RENDEZETT TANÁCSU VÁROSOKBAN KÜLÖN VÁROSI TÖRVÉNY ALKOTÁSA.

A VIRILIZMUS ELTÖRLÉSE.

ÁLLAMI TEENDŐK DIJÁZÁSA.

A kabinetiroda átvette a gyönyörű reformmunkát, talán nyomban betette is a király íróasztalára, de a felség előzetes szentesítése — a mi maga is törvényellenes és eltörölendő volna — csak késett. Különböző aggodalmak voltak az uralkodónak s magyarázatot kért Wekerle Sándortól, utóbb Andrássy Gyulától.

Jöttek-mentek az informátorok és az információk, megjelent a színtéren *Ferenc Ferdinánd* trónörökös is s a herce-hurea szomorú befejezésekképpen a tizenkét alkotmánybiztosíték leolvadt egyre, *egyellenegyre*. Nem maradt a nagy és szép tervből egyéb, csak

A KÖZIGAZGATÁSI BÍRÓSÁG HATÁSKÖRÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSA.

És ez a torz-alkotmánybiztosíték, ez a semmi is, micsoda nagy árba került. Az udvar junktimot állapított meg és hiába fenyegetőzött *Andrássy Gyula* gróf a lemondásával, az öreg, becsületes kamarilla hajthatatlan maradt.

— Tessék megcsinálni a kiegyezést — volt az ukáz — s akkor meglesznek az alkotmánybiztosítékok is.

A birkatürelmű és birkaböleseségű kormány ebbe is belement s most, hogy a kiegyezést megkötötték, gróf *Andrássy Gyula* belügyminiszter ma megjelent az uralkodó előtt és megreklamálta a jutalmat a kiegyezésért, a borzaváló alkotmánybiztosítékokot.

Borzasztó ez az állapot, megalázó a kormányra, sértő a nemzetre, amely ismét bizony-

got kapott arról, hogy tőle mindig csak követelnek, de neki nem adják meg a legtermészetesebb jussát sem.

A schönbrunni Kastélyban

„Rendben van a dolog“

Bécs, október 8.

A belügyminiszter ma délelőtt féltíz órákor kihajtatott Schönbrunnba, ahol a felség egy órával később, féltizenegy órákor maga elé bocsájtotta. *Andrássy Gyula* gróf körülbelül egy órát töltött a király dolgozószobájában. Az audiencián a belügyminiszter jelentette az uralkodónak, hogy az alkotmánybiztosítékok benyújtása immár halaszthatlan szükségesség s újra kérte hozzá a felség előzetes szentesítését. A király újra szóvá tette még el nem oszlott *aggodalma*it, végül pedig azzal bocsájtotta el a belügyminisztert, hogy a *szentesítést nem tagadja meg*.

A kastély bejárója előtt várta *A Hír* munkatársa a belügyminisztert.

— *A kiegyezésről is referált excellenciád a felségnek?* — kérdezte munkatársunk.

— Nem. A kiegyezésről majd a miniszterelnök tesz jelentést. Én az *alkotmánybiztosítékok* dolgában jelentkeztem kihallgatásra. A felség igen kegyesen fogadott.

— És megkapta excellenciád az előzetes szankciót?

— Csak annyit mondhatok önnek, hogy a *dolog rendben van*.

Gróf *Zichy Aladár*, a felség személye körüli miniszter a Bank-utcai magyar palotában várta a belügyminiszter audienciájának eredményét. *Andrássy Gyula Zichynél* reggelizett.

Zichy is nyilatkozik Valami baj van

Bécs, október 8.

Andrássy kihallgatása után *A Hír* munkatársa beszélgetett gróf *Zichy Aladár*val, a király személye körüli miniszterrel is és megkérdezte tőle, mint vélekedik a belügyminiszter kihallgatásáról.

— Minden rendben van? — kérdezte *A Hír* munkatársa.

— Igen — felelte gróf *Zichy*, — a dolog teljesen rendben van.

— Nem is változtattak az alkotmánybiztosítékok dolgán a legújabb időkben? — kérdezte tovább munkatársunk.

— Erre nem felelhetek — volt a gróf válasza — csak annyit mondhatok, hogy az alkotmánybiztosítékoknak függőben volt ügyét legújában *kedvezően elintézték* tekinteljük.

Látszik ebből a nyilatkozatból is, hogy még mindig van mit titkolniok. Dehát ez nem tarthat már sokáig, mert megnyílik a parlament és akkor, akár tetszik, akár nem, elő kell rukkolniok az uraknak a féltve őrzött titkokkal. Hogy ettől miért fázna, hamarosan kiderül.

Vigyázat, vigyázat! Ferenc Ferdinánd a Királynál

Bécs, október 8.

Az utóbbi időkben a trónörökös is behatóbb érdeklődést tanúsított a politikai viszonyok iránt. Ő is egyike volt azoknak a jólkü osztrák uraknak, akik az alkotmánybiztosítékok utja elé lehetőleg minél több akadályt igyekeztek gördíteni. Egy alkalom-

mal magához kérette *Andrássy*t és elmondta neki aggodalmait, amelyekkel hónapokig sikerült kedvezőtlenné tenni az alkotmánybiztosítékok helyzetét. Azóta is figyelemmel kísérte az alkotmánybiztosítékokat és amint tudomást szerzett arról, hogy a király ma kihallgatáson fogadta *Andrássy*t és az alkotmánybiztosítékokról tárgyalt vele, azonnal audienciára jelentkezett *őfelségénél*.

A végtelen Kiegyezés

Soha se lesz vége!

Az osztrákok módfelelt dicsérik Kossuth Ferencet, neki Köszönik a Kiegyezés létrejöttét. A szerződés voltaképpen nem tízévre szól, mert már is megállapodtak, hogy fel nem mondják, tíz év múlva meghosszabbítják. Örök átok!

A kiegyezés, mely holnap már a király előtt lesz, *nagy titkokat* rejt magában. E titkok, már látjuk, Ausztriának válnak hasznára s általában véve a kiegyezési szerződés az osztrák érdekeket szolgálja. A Beck-kabinet egyik tagja bevallotta ezt ma a *Zeit* budapesti tudósítója előtt. Az osztrák miniszter szenzációs nyilatkozata így szól:

— A kiegyezés perfekt. Csak annyit mondhatok, hogy mindnyájan büszkén és boldogan várjuk a pillanatot, amikor a kiegyezés aláírása elkövetkezik. Magasztos érzés lesz az, mikor Kossuth hozzájárulásával létrejön a kiegyezés. Különösen örömmünkre szolgált látnunk, hogy a *magyar kereskedelmi miniszter kívánságaink és követeléseink iránt méltányosságot tanúsított és nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a tárgyalások eredményre vezessenek*. Álláspontja és vasárnapi beszéde, meleg nyilatkozata a kiegyezés mellett mind *elősegítette a megoldást*. Nyugodt lélekkel állíthatom, hogy a *kiegyezés minden osztrák embert ki fog elégiteni és teljesen alaptalan ráfogás az, hogy a kiegyezés Ausztriára nézve rossz*. Nincs rá semmi ok, hogy Ausztriában kedvetlen legyen a hangulat. *Az előnyök, a melyeket az új kiegyezés Ausztriának biztosít, hasonlíthatatlanul nagyobbak, semmint a koncessziók, amelyeket Magyarországnak meg kellett adni*. Azonban a magyarok is ki lesznek elégitve vele s nyugodtan el lehet mondani, hogy a két parlamentben a kiegyezés keresztülvitele nem fog nagy akadályokba ütközni. Annyi bizonyos, hogy a *kiegyezés rövid lejárata*, de aligha tévedek abban a feltevésében, hogy *ez a kiegyezés nagyon hosszú ideig fog érvényben maradni és 1917 után is tovább fog tartani. Egyszerűen nem fogják fölmondani a kormányok és hatálya további tíz évre meg fog hosszabbodni*.

*

Ugyanez a miniszter az osztrák kabinet rekonstrukciójáról a következőket mondta:

— Most, hogy a kiegyezési mű szerencsésen tető alá jutott, legfontosabb feladat a *kabinet rekonstrukciója*. Ez a kérdés már hónapok óta napirenden van és kétségtelen, hogy a *minisztérium mostani összalakításában már nem sokáig fog fennmaradni*. Mihelyt a miniszterek visszatérnek Bécsbe, azonnal megkezdődik a kormány rekonstrukciója és nem lehetetlen, hogy még a parlament összeülése előtt meg fognak történni a változások a kabinetben.

A Ház tisztikara. Az első ülészak berekesztésével a képviselőház választott tisztviselőinek mandátuma lejár. Ennek következtében az alelnököket és a jegyzőket újból választják. A függetlenségi pártban ma este megnyilvánult az az óhaj, hogy *Návay Lajost* s *Rakovszky Istvánt* válasszák meg alelnököknek, minthogy a koalíció többi pártjai is ezt kívánják. A jegyzői állásokra több képviselő nevére emlegetik, ezek között vannak: *Hammersberg László*, *Zlinszky István*, *Hódy Gyula*, *Ráth Endre*, *Dudits Endre*. Valószínű, hogy a jegyzői állásokra senkit sem fognak jelölni hivatalosan, hanem a párt szabad elhatározására bizzák a választásokat.

A NÉP NAPJA

Mi lesz holnapután?

Izgalom a belügyminiszteriumban

A főkapitány ma tudomásul vette a szociáldemokrata párt újabb bejelentését, amely az október tizediki tüntetés megváltoztatott utirányáról szól. A reformált sorrend szerint a parlamentnek még a környékét is elkerülik a munkások. Ma kiderült, hogy országoszerű szokatlanul nagyarányú intézkedéseket tettek a hatalmas demonstráció alkalmából s a belügyminiszteriumban lázasan dolgoznak, hogy az előkészületeket idejekorán megtehessek. Százszámra mennek szét a sürgönyök Magyarország minden tájára, szaporítják a csendőrséget s katonaságot is rendelnek ki.

Csak szigoruan

A Hír érdekes információkat szerzett a belügyminiszteriumban folyó izgalmas munkáról. Az összes nagyobb vidéki városokból jelentések érkeztek — előzetes fölhívásra — hogy merre, hol terveznek szocialista gyűlést, vagy felvonulást, továbbá, hogy az illető helységeknek milyen mértékben van szükségük rend-föntartó közegre. A beérkezett jelentések alapján úgy határozott a miniszterium, hogy különböző városokban fölemelteti a csendőrség létszámát s katonaságot rendeltet ki. Ez különösen a bányavidékekre vonatkozik, mert a bányamunkások egy része nem csatlakozott a sztrájkmozgalomhoz s így zavargásokat várnak.

Szabó László miniszteri tanácsos, az illetékes ügyosztály vezetője, a múlt szombaton bizalmas rendeletet intézett az egész ország csendőrpáncsnokságaihoz s a rendőrhatalóságokhoz. Részletesen közölte, hogy október 10-ikén mihez tartásuk magukat, hogyan viselkedjenek. A rendelet határozottan kimondja, hogy a munkásság felvonulásait ne akadályozzák meg s óvakodjanak a zavargások provokálásától. De viszont, ahol a munkások magatartása fenyegetővé válik, a legszigorubbán kell föllépni s a körmeneteket nyomban föl kell oszlatni. A gyűléseket szükség esetén karhatalommal kell föl oszlatni.

Ami a katonaság kirendelését illeti, ez az intézkedés eddig a következő városokra vonatkozik: Baja, Csákvár, Debreczen, Dombóvár, Karcag, Temesvár és Zólyom. Ezekben a városokban katonai erőt koncentrálnak. Azonkívül Ruszka-bányán és Nándorhegyen, továbbá Pécsnél tüzés lesz készenlétben.

Szabó miniszteri tanácsos ma kimerítő jelentést tett a fontos intézkedésekről gróf Hadik János államtitkárnak.

Október 10-ikére több telefon-állomást csináltak a belügyminiszteriumban, hogy állandóan gyors jelentéseket kaphassanak a vidék minden részéből s nyomban intézkedhessenek is, ha a szükség úgy kívánja.

Tilos a guny!

Tilos a vörös zászló!

A Hír már közölte, hogy a szocialisták bejelentették tüntető felvonulásuk új utirányát a rendőrségen. A főkapitány terjedelmes végzésben adta tudtul, hogy tudomásul veszi az utirányt. Egyben megállapította a gyülekezőhelyeket, az indulás idejét s aztán a következő érdekes nyilatkozatot teszi:

A felvonulás föltételül kikötöm, hogy a menetnek a jelzett időben el kell indulni, az engedélyezett utvonaltól eltérni nem szabad s hogy a felvonulás a gyűlés után nem folytatható, továbbá, hogy a felvonulásnál csak nemzeti színű zászlókat és a törvényes bemutatási záradékkal ellátott alapszabályokkal bíró egyesületek saját egyesületi zászlóit, valamint a felvonulás célját feltüntető föliratos táblákat használhatnak. Vörös zászlónak, valamint a közrendet és magánszemélyeket sértő föliratokat tartalmazó táblák vagy jelvények

Tilos már a séta is

Justh Gyula nyilatkozik

használatát tilos. A felvonulásban résztvevőknek rendben kell haladniuk és úgy a járókelő közönség, mint az ellenkező nézetet valló egyének kigunyolása és más vagyonának bármiként való rongálása tilos. Figyelmeztetem továbbá bejelentőket, hogy a felvonulás és gyűlés tartama alatt gondoskodni tartoznak, hogy a közrend föntartassék és a menet által a villamos vasuti és a szabad közlekedés meg ne akadályozassék. A múltban lefolyt hasonló tüntető felvonulások és munkásgyűlések alkalmával azt tapasztaltam, hogy a menetben, illetve a gyűlésen résztvevők köréből ö cs. és apostoli királyi felségét, a legmagasabb uralkodóházat, a kormány tagjait, hatóságokat, közintézményeket, társadalmi osztályokat s az elhaladó magánosokat sértő közbekiáltások hangzottak el. Ennélfogva figyelmeztetem bejelentőket, hogy a menetben és a gyűlésen résztvevőket, ilyen közbekiáltásoktól tartsák vissza, mert ellenkező esetben, akár megállapítható a közbekiáltó személye, akár nem, a menetet, illetve a gyűlést karhatalommal fogja a kiküldött képviselőm föl oszlatni.

A szocialisták úgy tervezik, hogy a menet délután két óra tájban ér ki a városligeti tiszásra, ahol négy szószékről fognak beszélni. A gyűlés előreláthatólag két-három óra hosszúságú tart s így délután öt órára vége szakad.

Mi lesz a Házban?

Justh Gyula házelnök egész sereg intézkedést tett a csütörtöki események alkalmára. A demonstrációról a következőket mondta:

— A csoportosulás tilos s itt nem az a fontos, hogy menetben vonulnak a Ház elé a munkások, hanem az, hogy az Országház körül való csoportosulással zavarhatják a tanácskozást, pedig a Ház tanácskozási rendjének biztosítása van olyan fontos, mint az általános választói jog, mert hiszen azon nyugszik a parlamentárizmus egyik alapföltétele. Különbösen a rendőri intézkedések egyelőre arra szoritkoznak, hogy az Országház-teret fenntartsák a szabad közlekedés számára. Most még az sem bizonyos, hogy kordont von-e a rendőrség a tér körül. Ha nincs szükség rá, a kordon elmarad. Ha azonban a tömeg el akarja foglalni a teret, akkor gondoskodás történik róla, hogy ez megakadályoztassék.

Az elnököt ma délelőtt felkeresték hivatalában a szociáldemokrata párt vezetősége részéről is. Horovitz Jenő párttitkár jelentette be az elnöknek, hogy október 10-én délelőtt tizenegy órakor negyvenötgyűlés fogja az elnöknek átnyújtani a szerzett munkásság kérvényét az általános titkos választói jog sürgős behozatalára vonatkozólag. Az elnök tudomásul vette a bejelentést és kijelentette, hogy a küldöttséget kész fogadni. A munkások szónokája Garbai Sándor lesz. A kérvény átnyújtása az elnöki fogadóteremben fog végbemenni. Justh igen röviden felel majd a munkások szónokájának. Egyszerűen ki fogja jelenteni, ami természetesen is, hogy ő elnöki állásánál fogva érdemben a kérvényről nem nyilatkozhatik, ellenben azt minden esetre be fogja terjeszteni a Ház elé. A munkások kérvényét Justh elnök mihelyt módja lesz rá, a Ház elé terjeszti. A csütörtöki ülésen ez azonban nem történhetik meg. Ez az ülés, amely délben tizenkét órakor kezdődik, csak formális ülés lesz és napirendjén csupán a következő ülés idejének és napirendjének megállapítása szerepel. Másnap, pénteken fogják felolvasni a múlt ülészak berekesztéséről és az új ülészak megnyitásáról szóló királyi kéziratokat. Szombaton lesz napirenden az elnökök, jegyzők és bizottságok választása. Ekkor aztán napirend előtt sorra kerül a munkások kérvénye is.

A demokraták nagygyűlése

A budapesti demokrata-párt ma este nagygyűlést rendezett az általános választói ügy-

ben. Dr. Pető Sándor orsz. képviselő nyitotta meg a gyűlést s indítványára dr. Vázsonyi Vilmost elnökké választották. Vázsonyi nagy beszédében elmondta, hogy pártjuk elvi különállását fenntartva, kimondják ma, hogy az általános választójog követelésében az egész dolgozó Magyarországnak szolidaritást kell vállalnia, aztán a következő határozati javaslatot fogadták el:

— A fővárosi demokrata polgárok nagygyűlése az általános és egyenlő választói jog, valamint a titkos szavazás megvalósítását hajtást nem tűrő sürgős szükségnek tekinti. Kijelenti a nagygyűlés, hogy ezen követelésben együtt kell éreznie, szolidaritást kell vállalnia az egész dolgozó Magyarországnak, mert ez a népállam elengedhetetlen alapköve. A tömeg az utcán csoportosult s ott Vázsonyit éltetve újból hallani akarta. Vázsonyi az erkélyre lépve rövid beszédet mondott. Pető Sándor szintén szólott a néphez. A tömeg azután eltávozott.

Négyezer levél

Plakátok, fölhívások

A polgári radikális párt nagyban segít a szocialistáknak az agitációban. Ez a párt tegnap postán négyezer levelet küldött szét különböző kereskedőknek és iparosoknak. A levélben arra kéri őket, hogy csatlakozzanak a választójogért megindult harchoz, zárják be üzleteiket október tizedikén s az ajtókra, ablakokra függeszszék ki a levélhez mellékelt plakátot, amelynek ez a fölírása:

— Eljen az általános munkaszünet!

A kávéházak egész nap zárva lesznek s a vendéglők nagyrésze szintén. Ebben az ügyben már megjelentek a fölhívások. A szervezett pincérek nem állnak munkába s legfőlegb a kiskereskedelmekben lesz kiszolgálás, amelyet a tulajdonos és hozzátartozói végeznek. Holnap a következő plakátok jelennek meg az utcákon:

I.

ELJEN
AZ ÁLTALÁNOS TITKOS VÁ-
LASZTOJOG!

II.

MAGYARORSZÁG CSAK AKKOR
LEHET EROS ÉS FUGGETLEN,
HA A JOG ELVEZETET KITER-
JESZTIK MINDAZOKRA, AKIK
BECSÜLETES MUNKÁVAL KE-
RESIK KENYERÜKET.
ELJEN AZ ÁLTALÁNOS
TITKOS VÁLASZTOJOG!
A MAGYARORSZÁGI
SZOCIÁLDEMOKRATA PART

A magántisztviselők

A magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak — mint említettük — 9-én este a Vigadó termében nagygyűlést tartanak a választójog dolgában. A nagygyűlést az összes fővárosi magántisztviselő és alkalmazott egyesületek tagjaiból alakult bizottság hívta össze és rendezte. A Magántisztviselők Országos Szövetsége több oldalról hozzáintéztett kérdésre kijelenti, hogy az egyesület, mint ilyen a nagygyűlésen részt nem vesz ugyan, de a legnagyobb rokonszenvvel üdvözöl minden a fennálló törvények keretében mozgó törekvést, amely az általános választójog mielőbbi kivívására vezethet. Így helyesli és örömmel látja azt az állásfoglalást is, amelyet a munkásság október tizedikére tervez.

Iskola sem lesz

A székesfővárosi tanács ma elrendelte, hogy a főváros iskoláiban csütörtökön egyáltalán ne tartsanak előadást.

A kocsisok is

A bérkocsis-ipartársulat ma körlevelet intézett tagjaihoz, amelyben Pataki elnök értesíti a bérkocsisokat, hogy október tizedikén fentartják ugyan a forgalmat, mert arra betegek, orvosok, szülésznek és idegenek szállítása szempontjából

föltétlen szükség van, de azokat a segédek, kik október tizedikén ünnepelni akarnak, ebben nem fogják megakadályozni s az ilyen segédek el nem bocsátják s ellenük semmiféle megtorlással nem élnek.

A szemét

A székesfőváros köztisztasági hivatala tudatja a nagyközönséggel, hogy a házi szemétnak a házból való kifuvározása október 10-ikén, az általános munka-megszüntetés miatt *szünetelni fog*. Fölkéri a köztisztasági hivatal a lakókat, a saját érdekükben, hogy a szemetet *szerdán okvetlenül adják le*. A fuvározást a köztisztasági hivatal pénteken reggel nagy erővel fogja folytatni és a visszamaradt szemetet lehetőleg még aznap eltávolíttatja a házból.

A lámpagyújtogatók szintén

A lámpagyújtogatók elhatározták, hogy csatlakoznak a *gázgyári* munkások sztrájkjához s így *szerdán este már nem gyújtják meg a lámpákat*. A gázgyárnak van elegendő tartalék készlete a gázból, úgy hogy a gázvilágítással baj nem lesz.

Az ellenmozgalom

A hazafias alapon szervezett munkás-egyesületek szövetségének vezető-bizottsága aláírásával az országgyűlési képviselők ma megkapták a hazafias munkás-egyesületekben hozott következő határozatokat:

1. Az általános szavazati jog tárgyában:

A hazafias munkás-egyesületekben szervezett munkásság az általános és titkos szavazati jog törvénybe iktatását sürgeti és kívánja, hogy szavazati joga legyen minden honpolgárnak, ha magyarul írni és olvasni tud, önrendelkezési joggal bír, rendes foglalkozása és lakása van.

2. Az október tizediki országos munkabeszüntetés tárgyában:

Tiltakozik az ellen, hogy a haza elleneségeivel szövetségbe lépjen a haza által rendezett október 10-iki országos tüntetés olyba vétessék, mint a hazai munkásosztály egyetemességének megnyilatkozása.

Egy kis humor

A csütörtöki tüntetés nagy, komoly ügyébe egy kis derűt juttat a *Kispest-Szent-Lőrinci Lapok* mai hiradása, amely szösz szerint — kár volna egy betűt is kihagyni — így hangzik:

— **A gólyanéni és az általános sztrájk!** Községünkben, a Báthory-utcában lakik *Schraum Mór* né gólyanéni. Minden éjjel világság árád hivatalból ablakából. Szociális érzelmeit ékesen bizonyítja, hogy ablakára piros cédulára nyomtatva a következő értesítés olvasható: *Október tizedikén általános munkaszünet!* Hogy érti ezt a gólyanéni?

Valóban: hogy érti ezt?

A vidéken

Betiltás nyakra-főre

A nagyobb vidéki városokban, — mint említettük, tüntetéseket terveztek, de számos helyen betiltották a gyűlés vagy fölvonulás rendezését. A belügyminisztérium legújabb *rendeletével* ellenkező intézkedésekről a következő híreket kaptuk:

Ujvidék: A szocialisták tüntetését a rendőrség nem engedélyezte, azzal a megokolással, hogy a népgyűlés tárgysorozata „nincs határozottan megjelölve”. Számos külföldi érkezett ide.

Kaposvár: Ma és holnap gyűlést és körmenetet akartak rendezni a szocialisták. A főkapitány mindkettőt betiltotta.

Székesfehérvár: *Reó* István főkapitány megtagadta a fölvonulásra való engedélyt. Népgyűlést rendezhetnek. A szocialisták sürgősen fölbettek.

Ruttká: Hatszáz munkás gyűlést tartott, a melyen elhatározták a kötelező ígérlet aláírását, hogy 10-ikén nem tüntetnek. Tizenöt munkást, aki nem akarta aláírni, rögtön elbocsátottak a kassa—oderbergi vasút főmühelyéből s a várost is el kellett hagyniok. A tervezett gyűlést betiltották.

Temesvározt, Szegeden, Pozsonyban s több más helyen úgy a fölvonulást, mint a gyűlést megtartják.

Az összes kaszinók nyilatkoznak a bakkaráról!

Estéről-estére a klubok és kaszinók zöld csatamezőin vérzik el Budapest népe, hogy másnap előlről vegye föl a meddő harcot, — másra szánt, sőt néha még lopott pénzen is. Semmi más nem hiányzott ennek a szegény, agyonszipolyozott népek, csak az, hogy az erőin felül kártyázzék, tetejébe: a játékok közül a leggyilkosabbat izzék, a bakkarát. Bebizonyítható és kiszámítható, hogy többet ártott, rombolt és pusztított itt ez a játék, mint a tőzsde legfeketébb napja, becsület, jövedelmek, vagyonok, minden eluszott rajta. Most, úgy látszik, végre meg fog szünni a városnak és az országnak ez a retentő átka, — a belügyminiszter akcióra készül a bakkará ellen, ahogy ezt A HIR már jelentette. Elsőbb bizalmas fölszólítás megy a kaszinókhöz és a klubokhoz, hogy saját hatáskörükben szüntessék be a bakkarát; s ha a fölszólításnak nem lenne foganatja, a belügyminiszter fölszólítja az ellentálló társas-kört. Valószínű, hogy ezek a levelek még e héten elmennek.

A belügyminiszter szándékának hírére ma A HIR kérdést intézett a főváros összes társas-köreire: nyilatkozzanak, mi az álláspontjuk a bakkará-játékról? A nyilatkozók között nincs ott a Nemzeti Kaszinó és az Országos Kaszinó, de ebben az utóbbiban már nem járja a bakkará, hanem a *chemin de fer* nevű játék, a Nemzeti Kaszinó álláspontja pedig nem érdeklő a nagyközönséget, — mit bánja azt akárki, hogy mivel mulatnak a mánások? A beérkezett válaszokat itt adjuk:

1.

A Fészek

elnökségének egyik tagja

a következőket mondta a belügyminiszter tervéről:

— Nem hiszem, hogy a belügyminiszter komolyan foglalkoznék a szóbanforgó akcióval. Ha megtenné, nem hagyhatná ki a Nemzeti Kaszinót sem és az Országost sem. Ezekkel pedig aligha akarnak kikötni. Egyebekben az a nézetem, hogy minden társaskör, klub és kaszinó, amelyben megszűnnék a bakkará, egyszerűen megbuknék.

2.

Az Erzsébetvárosi Kaszinó vezetőjének egyik tagja

a következőkben összegezte álláspontját:

— A klub nem irányíthatja a tagjait, akarnak-e játszani, vagy sem. A tagok felnőtt, nagykorú emberek, azt teszik, amit akarnak. Az bizonyos, hogy a bakkará ártalmas játék, ha egyébként nem, hát az idegeknek árt. Ha törvényhozási uton korlátozni akarják a játékokat, szívesen látjuk. Az is bizonyos azonban, hogy játék nélkül nincs klub. Az Erzsébetvárosi Kaszinóban egyébként talán a legszelvidebb még a helyzet: itt nem bakkaráznak naponta s a játék ideje is korlátozva van. És másra is hivatkozhatunk, mást is tesz a kaszinó, nemcsak játszik. Évente negyven színházjegyet bérlünk, francia és angol kurzusokat tartunk, van vivő-kurzusunk, tartunk fölőlvadásokat, estélyeket, hangversenyeket, van könyvtárunk és így tovább. Ha betiltják a bakkarát, marad még elég.

3.

A Józsefvárosi Kör egyik tisztviselője

a következő felvilágosítással szolgált:

— Nálunk megszűnt a bakkará. Azelőtt játszottak itt, most három hónap óta azonban abbamaradt. Előrelátható volt, hogy így lesz, nincs erre a gyilkos játéknak senkinek se pénze, nagyon örvendek, hogy így van. A belügyminiszter terve bennünket tehát nem érint.

4.

A Lipótvárosi Kaszinó gazdája

a hozzáintézett kérdésre így felelt:

— Addig, amíg a belügyminiszter állítólagos levelét meg nem kaptuk, nem szól-

hatok a dologról. Majd ha a levelet megkapjuk, gondolkozni fogunk, hogy mit tegyünk.

5.

Az Otthon Írók és Hirlapírók Köre elnökségének egyik tagja

így válaszolt a kérdésre:

— Bárcsak mennél előbb megjönne a belügyminiszter levele. Nagyon örülünk, ha betiltaná a bakkarát. Nekünk — az elnökség tagjainak — a játék megszüntetésére nincs alkalmunk, bárhogy szeretnők is, hogy a bakkará abbamaradjon, s a tagok visszatérjenek az enyhébb társasjátékokhoz. Amint megjön a levél, a bakkarának azonnal vége lesz.

Igy a kaszinók. Látnivaló, hogy a vezetőségek majd mindenütt tudatában vannak a bakkará romboló hatásának és maguktól is szívesen betiltanák a játékokat, ha erre alapjuk volna, de nincs, mert a törvény a társaskörökre nézve nem ismer tiltott szerencsejátékokat. Hát csak meg kell a belügyminiszteriumnak írnia azt a bizonyos levelet. De mennél előbb!

A HIR legközelebbi száma az október 10-iki általános munkaszünet következtében pénteken, 11-én reggel jelenik meg.

Podmaniczky haldoklik.

Bucsuzik az élettől, s az ő drága Budapestjétől egy finom, kedves öregur, Podmaniczky Frigyes báró, akinek hajlott alakja, régimódi, furcsa eleganciája, kockás ruhája, nyakkendőjébe tűzött szegfüje, kétfelé fésült szakála, totyogó járása és egész megjelenése szorosán hozzátartozott e városhoz. Bucsuzik az élettől Podmaniczky Frigyes, s amilyen szerény, nemes és csöndes volt az öregége, olyan az elmulása is: külön baja nincsen, csak éppen nyolcvannégy éves, s az erőt elhagyogtják. Most már remény nélkül fekszik az ágyában, az ő Dohány-utcai lakásán és várja, hogy mikor üt az órája. Nagy szomorúsággal kell jelentenünk, hogy az agónia beállt nála. Napok óta eszméletlen állapotban van, egyáltalán nem eszik, s ma már a tejet sem tudták megitatni vele. Az orvosa, *Eisler Miksa* doktor napjában négyszer meglátogatja, de persze, segíteni már nem tud rajta. Régi, hű szolgálója van mellette, *Szilágyi Ferenc*, akinek nem szabad elmozdulnia az ágya mellől, mert a katasztrófa minden pillanatban bekövetkezik. Egy szép, öreg élet után csöndes elalvás . . .

Bucz kenyerere.

Ma délután behozták A Hír szerkesztőségébe egy félkiló kenyeret, amelyet *Bucz Ferenc* tüzoltó-utcai pék boltjából vásároltak. A kenyérnek csufolt nedves csirizű haték 6ta árulják *Bucz Ferenc* sütődjében, az egész vidék ebből a piszkos műhelyből szerzi be szükségleteit, ahol drága pénzért mérget árulnak. A kilencedik kerületi előljáróság szemhunyorítás nélkül türi ezt a förtelmes gaszágot, amit szegény emberek bőrrel, legrágább kincsekkel az egészségükkel üznek *Bucz Ferenc* és hozzá hasonló élelmiszer uzsorások. Felhívjuk az előljáróság figyelmét a tüzoltó-utcai pékboltra, vizsgálja meg haladéktalanul a műhelyt, ahonnan ez a csiriz kikerült és példás szigorral büntesse meg a gyilkosokat, akik az életünkre törnek.

Sztrájk a jutagyrban.

A jutagyr váci-uti telepén, ahol csa knemrög fejeződött be egy háromhónapos sztrájk, tegnap ismét megszűnt a munka. Ezerkét száz munkás állott sztrájkba s kijelentették, hogy mindaddig nem is dolgoznak, amíg követelésüket az igazgatóság nem teljesíti. Az új sztrájkra a zadott alkalmat, hogy az igazgatóság két lakatost elbocsátott a gyárból. A munkások ma délelőtt követelést küldtek az igazgatóhoz, kérve, hogy az elbocsátott lakatosokat vegye vissza, különben ők sem állnak munkába. Az igazgató tagadó válasza után a munkások egyhangulag kimondták a sztrájkot.

Házasság. *Pogány Mór* fővárosi műépítő eljegyezte *Szabó Margit* kisasszonyt *Aradról*.

Titokzatos öngyilkosság a régi udvarló lakásán

— A HIR tudósítójától. —

Budán, a Fehérvári-ut 9. számú házban különösen titokzatos öngyilkosság történt ma reggel: egy fiatal hölgy reggel hat órakor megjelent egy albróló fiatalember, régi udvarlója lakásán, reggel nyolc órakor *jobb halántékán lőtte magát és tüstént meghalt.* Hullája délután öt óráig a lakásban maradt.

A lakás, ahol a titokzatos öngyilkosság történt, özvegy *Botta* Istvánné nevében van bejelentve. Háromszobás lakás a második emeleten. Körülbelül három hónapja lakott itt albróló *Térffy Béla* állami erdőmester. A szomszédok állítása szerint néhány nap óta pontosan megjelent a lakásban egy elegánsan öltözött fiatal hölgy. Mindannyiszor izgalmasan kérdezte:

— Itthon van *Térffy* ur!

A hölgy *Térffy*t sohasem találta a lakásán. Ma reggel azután, talán azért, hogy bizonyosan otthon találja, *már reggel hat órakor* megjelent. *Térffy* még aludt. Egyszeren bement hozzá a szobába és benmaradt. A szomszédok nem hallottak semmiféle hangosabb szóváltást, vagy veszekedést. Csak nyolc óra felé hallottak néhányan egy tompa dörrenést. Az ismeretlen hölgy ekkor *jobb halántékán lőtte magát.* Tüstént meghalt. Ez *nyolc órakor történt.* *Térffy* Béla, aki az öngyilkosság idején a lakásban volt, esodálatos módon ki sem mozdult a szobából. *Ott hagyta a hölgy hulláját a földön vérbe fagyva.* Délben tizenkét órakor egyszerre kirohant a lakásból, lefutott az utcára és — mikor már a leány rég halva volt — orvosért szaladt. A Fehérvári-ut 32-ik számú házból elhozta dr. *Sirelinger* Sámuel orvost, aki megjelent a lakásban, de csak a hölgy halálát konstataálhatta. Ekkor már a házban is elterjedt a furcsa öngyilkosság híre. Bejelentették az esetet a rendőrségnek, ahonnan dr. *Uszár* fogalmazó és dr. *Váradi* rendőrorvos mentek ki a helyszínre. A rendőrfogalmazó kihallgatta *Térffy*t és jegyzőkönyvet vett föl az esetről. A rendőrorvos pedig megállapította, hogy az ismeretlen hölgynek előrehaladott gerinctorvadása volt. Az öngyilkos leány hulláját — és ez az eléggé titokzatos ügyben a legkülönösebb — csak délután öt órakor szállították be a törvényszéki orvostani intézetbe.

Megállapították, hogy az öngyilkossá lett hölgy neve: *Darson* Ilona. Harminc éves budapesti születésű nevelőnő. Régebbi ismeretség kötötte *Térffy* Bélához, akibe szerelmes volt, de akivel már évek óta nem találkozott. *Térffy* hallani sem akart róla. Napok óta azért kereste, hogy előtte kövesse el az öngyilkosságot. Öngyilkosságának oka — a rendőri jelentés szerint — idegesség...

☞ **A jeges szfinx.** A földgolyó hegyében, ahova még soha senki sem tette a lábát, ahol talán még a madár sem jár, ül a jeges szfinx és adja föl az ő rejtélyes kérdéseit az emberi tudománynak. Egész hadserege a tudósoknak, kutatóknak, nyugtalan vágytól hajtva, veszett már oda kétezer év óta a küzdelemben a szfinx rejtélyével — az északi sark titkával. És most híre jön, hogy ez a harc, a kegyetlen, mord természet és az emberi tudomány között, befejeződött, ahogy előbb-utóbb befejeződnie kellett, a tudomány, az ember győzelmével. Egy amerikai kutató a diadal. Hír szerint Londonba távirat érkezett Etah városából a legészakibb helyről, ahol még emberek — bár csak eszkimók — emberi társadalomban laknak, hogy *Cook* Frigyes amerikai tudós most érkezett oda — az északi sarktól, amelyet sikerült az expedíciójával elérnie. A táviratot még nem szabad kész valóságnak, diadalnak fogadnunk; lehet, hogy a hosszú utat, sok állomást megjárta irásba tévedés csuszott be és egy későbbi rektifikáció csalódást fog hozni. Annál inkább szükséges ez az óvatosság, mert *Cook* expedíciójáról eddig senki sem tudott és a távirat is azt mondja, hogy az amerikai tudós vállalkozását a legnagyobb titokban szervezte.

☞ **Szegedi lakcímár.** Balassa Béla, a Délvidéki Hiteltudósító főnöke kiadásában nem sokára megjelenik a Szegedi lak- és üzleti címár, amely régen érzett hiányt fog pótolni Szegeden és környékén. Mindennemű fölvilágosítással szolgál a címár szerkesztősége Szegeden, Kelemen-u. 5.

Romantika és váltóadósság

Wortman alsólendvai gyárigazgató megszökött egy munkásleánnyal. Adósságot is hagyott hátra. Senkise tudta hol vannak a szökevények

— A HIR tudósítójától. —

A romantika nem halt meg, sőt még csak nem is alszik. Az öreg, ravasz, kedves romantika legutóbb Alsólendván lépett fel és egy kis libapásztorlányt tett szerencsésé. Egyszerű libapásztorlány volt *Csik* Kató, aztán a Hungária-esernyőgyárba került, ott dolgozott, dolgozott, mint a többi munkásleány, míg a gyár hatalmas igazgatójának, *Workman* Bélának megakadt rajta a szeme. Minek színeznia a dolgot — *Workman* Béla tegnapelőtt eltűnt a gyárból *Csik* Katóval együtt. Megszökötték annak rendje és módja szerint *Csik* Katót, akinek így a libapásztorlányból eléggé fölvitte a dolgát *Ámor* isten.

A szökés, párosan, óriási szenzációt keltett Alsólendván és vidékén. A szökés annál nevezetesebb, mert az igazgató csak pár hónap előtt nősült és egy szép, fiatal feleséget hagyott el bucsu nélkül. *Csik* Kató gyönyörű, tizenhétéves parasztleány. Alsólendván senkinek nincs sejtelmé arról, merre vehették útjukat a szerelmesek.

Az alsólendvai esernyőgyárnak Budapesten, a Hajós-utcában van a főraktára. A főraktárban is óriási meglepetést keltett a dolog, mert három nap előtt *Workman* levelet intézett Budapestre, amelyben röviden, minden megokolás nélkül tudatta, hogy *kilép a gyár kötelékéből.*

Ma aztán kiderült, hogy a szent és gyönyörű szerelmen kívül más valami is közreműködött a szökés dolgában. Ugyanis a gyár pénzügyei nagyon rosszul állanak és *Workman* igazgatónak jelentékeny tartozásai vannak.

Az esernyőgyárt másfél évvel ezelőtt alapította *Workman*, de a vállalat gyöngén ment, esőd fenyegette, mire *Workman* nagy zajjal átalakította részvénytársasággá, a *Hungária Első Hazai Esernyőgyár* hangzatos címmel. Maga mellé vette társigazgatónak *Gráf* Józsefet, a *Katzburg* Fülöp budapesti cég utazóját, s mindkettejüknek 6000—6000 korona évi fizetést állapított meg. A részvénytársaságnak azt ígérte, hogy állami 80.000 korona szubvenciót szerez a gyárnak, akkor kinn lesznek a vízből. A szubvenciót nem bírta megszerezni, s a gyár egyre rosszabbul fizetett. A nyáron már elküldték a munkások nagyrészét. *Workmannak* 40—50.000 korona váltóadóssága van, amire nem igen volt fedezet. Azt hiszik, hogy ezek a súlyos anyagi bajok is hozzájárultak a gyárigazgató kalandos szökéséhez.

☞ **A pálinka mellé!** A belügyminiszter, a pénzügyminiszterrel közösen, most egy régi óhaját teljesítette a pálinkamérők ipartársulatának. Megengedte, hogy a pálinkamérésekben a pálinkán kívül teát, grogot, s más üdítő italokat, továbbá kenyert, zsemlet, kiflit és mindenféle süteményt is áruljanak. A új rend tizenötödikén lép életbe.

☞ **Ujságírók Almanachja.** A Budapesti Ujságírók Egyesülete az idén is kiadja Almanachját, amely az eddigi évfolyamok során egyre népszerűbbé vált s a jövedelméből évenként több ujságíró özvegyét és árváit gyámolították. Az új Almanach az eddigieknél sokkal gazdagabb, díszesebb lesz s előreláthatólag nagy örömmel fogadja minden művelt magyar család. Az Ujságírók Almanachját kitűnő kollegánk, *Szerdahelyi* Sándor, a *Pesti Napló* szerkesztője szerkeszti.

☞ **A komor ráncok** elmúlnak homlokáról, ha otthon Alföldi fehérkeresztes sóborszeszt tart, mely biztosítja a házínép egészségét. Megrendelhető az Első Alföldi Cognacgyár r.-t.-nál Kecskeméten.

☞ **A rektor — atyai jóindulata.** A tudományegyetem rektora — atyai jóindulatára való hivatkozással — nagy kegyet ajándékoz azoknak az egyetemi ifjaknak, akik a beiratkozásról lekéstek. A rektor a künnrekedt diákoknak új terminust engedélyez: *október 12-éig még be lehet iratkozni.* Az erre vonatkozó hirdetés többszörösen hangsúlyozza, hogy ez az engedély kivétel, precedensül nem szolgál, és soha többé előfordulni nem fog. A legvégén pedig atyai szívére hivatkozik a rektor. És el kell ismerünk, hasonló koncesszióra az egyetemen még nem volt példa. De az is bizonyos, hogy hasonló szomorúak sem voltak még a viszonyok. Körülbelül ezerkétszázra tehető amaz egyetemi hallgatók száma, akik beiratkozni nem tudtak, nem hanyagság, vagy efféle okán, hanem egyszerűen azért, mert nem tudták megszerezni a magas tandíjat. Kérdjük már most: segít-e ezeken a rektor *atyai jószívűsége,* amellyel újabb terminust ad? Hát nem segít. Nem terminus kell ide, hanem a tandíj elengedése, vagy legalább is, az erős leszállítása. Rettenetes uszóra fekszi meg a magyar életet, s a tudományos oktatásnak nem lehet célja, hogy ő is nyuzzon egyet a szegény ember sokszorosan lenyuzott bőrén. Tessék mindenkit bebocsátani a kapun, aki jelentkezik, s még akkor sem kell atyai jóindulatról beszélni; ez kötelességük lenne az uraknak!

☞ **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai húzásánál a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

Tízezer koronát nyert 22156 78714 11390.

Ötezer koronát 42423 60440 97391.

Kétezer koronát 50 1677 2422 3222 9094 11092 12191 18411 27513 37532 51752 57001 67812 81293 93224 93399 119302 121005.

Ezer koronát 1606 3727 4560 4516 5070 8139 15435 16209 16649 17664 20908 24864 27141 22129 30648 43141 44869 45017 46423 46961 48916 50625 52802 53505 53654 54054 55606 55944 61516 61735 63743 65056 65260 66261 68288 69579 69586 71792 75162 76175 77626 77733 80655 82536 87762 88822 88886 88990 90801 92107 92256 92973 96085 103403 104890 113575 113907 114739 116307 117338 119066 121339 122222 124226.

Ötszáz koronát 4465 5708 12994 13686 15541 18291 19702 21699 22107 28074 32252 35027 38011 38552 39643 39743 39866 40787 40975 42785 44855 46778 46868 47015 48132 48437 48670 50573 51510 52367 56211 56980 59858 65104 66706 68603 68881 69002 70418 73989 81715 84901 91520 93983 95680 102603 106215 107371 110615 112373 116451 122054 123162 123668 124263.

☞ **Gyorsíróegyesületi tanfolyamok.** Az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület októberi tanfolyamai közül már csak a délelőtti 7—8 és 10—11, továbbá a délutáni 2—3 és 7—9 közötti csoportokban van hely. Jelentkezni október 10-ig lehet a *Liszt* Ferenc-tér 10. sz. alatti *Gabelsberger* Szakiskolában, amely parlamenti gyorsírók vezetése alatt áll, s amely hasonló nevű iskolákkal ösze nem tévesztendő. A növendékek a gyorsírás és gépirás mellett naponként magyar és német fogalmazási tanórákon is részt vesznek, amelyek a hiányosabb előképzettségeknek is lehetővé teszik a gyorsírás megtanulását. Fontos ez azért, mert ma-holnap minden irodai alkalmazottól mellőzhetetlenül meg fogják követelni a gyorsírás tudását, gyorsírásban pedig ma még állandóan nagy a hiány. Az egyesületnek 1906-ban 300, 1907-ben pedig már 530 rendes növendéke volt és legújában tetemesen gyarapította helyiségeit és felszerelését.

☞ **Mindenütt általános a panasz** a megélhetés nehézsége miatt. Felhívjuk olvasóink figyelmét *G i c h n e r* János paplan-, vas- és rézbutor gyárosnak (Budapest, VII. Erzsébet-körút 20.) éppen most megjelent újabb árjegyzékére, melyet bárki díjmentesen megkaphat és melyből meggyőződhetik, hogy még a mai viszonyok közt is e cég a rég elismert pontos kiszolgálás és gyors elintézés mellett, csakis elsőrendű árucikkekkkel szolgál vevőinek, mindenkit bámulatba ejtő olcsó áron.

☞ **Női posztó** 140 cm. széles, kosztümökre, sima vagy kockás mintázással a legújabb színárnyalatokban méter ára frt 1.35, 1.95 és 2.50 *Auer* Ignác fia cégnél, Budapest, Rákóczi-ut 10. szám.

☞ **Caruso és a budapesti divat.** A híres olasz tenorista budapesti tartózkodása alatt meg látogatta a *Neumann* M. és Fiai férfitruhacéget is, amelynek üzletvezetőjét külföldről ismeri. Az olasz mester legnagyobb megelégedését fejezte ki a gazdag, páratlan ruha-raktár fölött s az elegáns férfitruhából néhányat azonnal vásárolt magának. *Caruso* az árakat meglepően olcsóknak találta.

TÁVIRAT TELEFON

Háboru

**Oláhok és magyarok között
Ahol románok az urak!**

Ó-Pécska, október 8.

A vasárnapi zendülés dolgában tegnap megjelent Ó-Pécskán *Marjalaky* Imre esendőrfőhadnagy, hogy a vizsgálatot megindítsa. *Máté* János őrsvezető kíséretében kocsiára ült, hogy a sebesülteket lakásukon kihallgassa. Mikor a esendőrfőhadnagy a község házára ért, *óriási néptömeg állta a kocsi útját. Filimon* Áron bíróság pedig megragadta a lovak zabláját és ez kiáltotta:

— *Takarodjon le minden magyar esendőrről a kocsiról. Ez a kocsi a községé. Itt pedig a románok az urak!*

Megparancsolta a kocsisnak, hogy hajtson fe a község háza udvarára. A kocsis engedelmessékedett. A roppant néptömeg utánuk tódult. A lovakat kifogták és meg akarták támadni a esendőrfőket. *Marjalaky* Imre esendőrfőhadnagy *leugrott a kocsiról* és meghagyta *Máté* János őrsvezetőnek, hogy *verje vasra a bírót*. Ez meg is történt. *Az oláhság nagyon fenyegetőleg viselkedett. Marjalaky* később aztán e szavakkal vértette le a bíróság kezéről a láncokat:

— *Nem akarok újabb mártírt csinálni a számotokra.*

Filimon Áron bíróság, mikor szabadnak érezte magát hevesen rátámadt a esendőrfőhadnagra:

— *Nekem nem parancsol itt senki sem. Itt románok az urak.* Pusztuljon innen minden magyar!

Közben több esendőrről érkezett a helyszínre. Ezeknek a fedezete alatt *Marjalaky* elment a főszolgabírói szolgálatba, ahol *Schenk* Ferenc főszolgabírónak jelentést tett az esetről. A főszolgabíró nyomban magához hívatta a néplázió bírót, akinek kijelentette, hogy államellenes izgatás és hivatalos hatalommal való visszaélés büntetése miatt *felfüggeszti állásától*. *Schenk* főszolgabíró még tegnap délután sürgős értesítést küldött az aradi ügyészségnek a lázadásról. Mikor a népmegtudta, hogy a bírót felfüggesztették újabb zavargás tört ki. Nagy tömegben gyűlt össze a főszolgabírói hivatal épülete előtt, *Romániát élettelje és magyarságot szidalmazta. A községben élő magyarságnak a helyzete igen veszélyes.* Az aradi törvényszék vizsgálóbírája holnap Pécskára utazik, hogy *államellenes izgatás miatt* megindítsa a vizsgálatot a magyargyűlölő oláhok vezetői ellen.

Alászolgája, főispán úr!

**Kitéssékelik a hunyadmegyei főispánt
Az alispánnal együtt**

Déva, október 8.

Hunyadvármegye nagy része már régen ninesen megelégedve *Bornemissza* Lipót báró főispán működésével. A főispán, aki a régi hatvanhetes rendszernek a híve, kerül minden politikai és magánérdeket a függetlenségi párttal. A vármegye alispánja, *Pogány* Béla pedig teljesen a főispán rendelkezése szerint cselekszik. Több megyebizottsági tag ma délután Déván értekezletet tartott *Fáy* Béla elnöke alatt. Az értekezleten a megye legelőkelőbb vezetőemberei vettek részt. Megjelentek többek között dr. *Ajtay* Aladár és *Szentiványi* Gábor országgyűlési képviselő is. Az értekezlet megállapította, hogy *Bornemissza* főispán és *Pogány* alispán működése ellen nagyon sok panasz merült fel. A megye közigazgatása és a magyarság helyzete a leggyöngébb lábán áll Hunyadvármegyében. Különösen nagy a baj nemzeti szempontból. A főispán és az alispán nem tudnak gátat vetni a dákóromán törekvéseknek. Rövid egy-két év óta a nemzetiségi agitátorok vezérszerepéhez jutottak. A gyűlés egyhangulag kimondotta, hogy *a főispán és az alispán hivatali működését nem helyesli és kívánja, hogy a közigazgatás vezetése minél hamarabb más kezbe jusson. A megyei függetlenségi párt közelebb közgyűlést tart, melyen szintén állást foglalnak a főispán és alispán ellen.*

Sztrájk készül
az orvosegyetemen

„Csirkefogók, tolvajok!”

Mondta: Bókay Árpád

Kérjen bocsánatot!

Követeli: ötszáz medikus

Négy fehér nyúl miatt

Bojkottálják a tanárt

A budapesti orvosi egyetem egyik tanára ma délután *tolvajoknak, csirkefogóknak* nevezte *tanítványait*. És otthagya az előadást, fejébe csapta a csapát és fütyörészve távozott. *Bókay* Árpádnak hívják a professzort, aki ma *ötszáz derék uriembert megsértett a tanári immunitás órcé alatt*. A nagy tudósok mogorvák és gorombák. Rendben van. A zseniknek mindent elnézünk, még a neveletlenségüket is. De *Bókay* Árpád sem tudós, sem zseni, örüljön, hogy elhuzza meg magát egy sarokban és ügyeljen tovább is arra, hogy jól vasalt nadrágban, kifogástalan redingótban jelenjen meg a kaszinóban. Az egyetemen rendkívül elkeseredetten tárgyalták *Bókay* méltóságos mai érthetetlen eljárását, este gyűlést hívtak össze, amelyen egyhangulag elhatározták, hogy addig *nem látogatják a goromba professzor előadásait, amíg nyilvánosan a katedrájáról meg nem követi őket*. Így helyes. Ez nem az első incidens, melyet *Bókay* Árpád provokált, hogy végig sértse hallgatóit, akik teljesen ki vannak szolgáltatva a bájos hisztérikus szeszélyeinek. Két éve, amikor hallgatói nyíltan kifejezést mertek adni ellenszenvüknek, *nyolcvannyalc percent bukott meg közülük a szigorlaton. A Hír* a mai botrányról a következő részleteket jelenti:

Mégmérgezett nyulak

Tegnapelőtt történt, hogy *Vámosy* Zoltán magántanár, aki a nyaraló *Bókay* Árpádot helyettesítette, az arzénről tartott előadást a harmadéves medikusoknak. Tegnap pedig *négy kísérleti nyúl mérgezési tünetek között elpusztult*. *Vámosy* felboncolta a kis állatokat és kiderült, hogy valaki, talán nem is egyetemi hallgató vagy nem orvosi, hanem más szakon lévő diák arzénal megmérgezte a nyulakat, ez okozta korai halálukat. Az ügy különben nem komoly. Sok száz kísérleti nyúl van a központi klinikán, sem a tudomány sem az intézet nem érzi meg a négy pirosszemű nyúl hiányát. Az orvostanhallgatók maguk között különben elítélték az éretlen és izléstelen tréfa ismeretlen szerzőit.

Tolvajok! Csirkefogók!

Ma délután három órakor a központi klinika második emeleti tantermében gyógyszer-tani órára gyülekeztek a harmadéves medikusok. Lehetek vagy négyszázan a teremben, amikor megérkezett a tetőtől-talpig kivaszt professor *Bókay* Árpád ő méltósága. Mély esendben lépett a semmit sem jelentő deszkákra és komor arccal, villámokat szóró szemmel a következő lendületes beszédbe fogott:

Sajnálatos eset történt tegnapelőtt. Önök közül néhányan, míg *Vámosy* tanár előadást tartott az arzénről, megmérgezték négy kísérleti nyulat. A körözött üveg-ből *kilopták a mérget! Felboncolták a nyulakat és kiderült a gaztett. Igazán sajnálatos dolog, hogy egyetemi tanár létemre tolvajok, csirkefogók közt kell ülnöm. Többet zsványoknak nem körözünk gyógy-szereket!*

Bókay inzulzusait nem türték némán a mélyen megsértett hallgatók. Zugás és láрма keletkezett, amelybe belefultak a dühtől vörös képű tanár szidalmait. *Bókay* felugrott és tovább rikácsolta:

Elismerem, hogy önök közt kilencvennyolc percent tisztességes ember, de két percent igenis gazember, tolvaj!

Ujabb zugás keletkezett. A professzor folytatta:

Jelentést teszek Lenhossék dékán úrnál, ismerem az illetőket, meg fogják keserülni és érezni fogják a bosszumat! Pfüj, szégyen, gyalázat, ilyen tolvaj bandának nem tartok előadást!

És általános püsszegés közt *Bókay* Árpád kirohant a teremből. Az óra tehát elmaradt, a hallgatóság elkeseredetten és izgatottan tárgyalta a példátlan esetet.

Ártatlanokat gyanusítanak

Amikor a hallgatóság kivonult a folyosóra, már az egész klinika tudta a tanulságos tanóra lefolyását. A négy megmérgezett nyúl teteme fölött megindult a vizsgálat. A medikusokat a megalázó inzultusokon kívül leginkább az bősztette fel, hogy *Bókay* kijelentette:

— *Tudom, kik követték el a gyilkosságot! Tudom, kik a tolvajok!*

Mindannyian ki volt téve annak a veszedelemnek, hogy éppen rá esik a gyanu. *Mansfeld* Géza dr., a professzor asszisztense, hogy megnyugtassa a fiatalembereket, ezt hangoztatta:

— *Két hallgatóra van gyanu. F. E. és L. B. nevű harmadéves medikusokra. A professzor ur meg van győződve, hogy ezek esenték ki az arzént!*

A két gyanusított kitűnő, szorgalmas diák. *Kibüntetéssel tették le a szigorlatot. A vád árnyéka sem fér hozzájuk, feltétlenül becsületes, komoly emberek. Az egyik, F. E. nyomban felrohant Bókay Árpádhoz és tiltakozott a gyanusítás ellen. A tanár így felelt:*

— *Semmi közöm magához. Intézzék el a kollégáival! Ebben az ügyben csak a rendőrségnek van már mondani valója.*

Sztrájk készül

A harmadéves orvostanhallgatók közül sokan azt hangoztatták, hogy addig nem mennek el *Bókay* tanár előadására, amíg az nyilvánosan, a katedráról bocsánatot nem kér tőlük. Ma este összejöttek egy kávéház különtermében, ahol egyhangulag elhatározták, hogy *Bókay* Árpád inzultusával szemben nincs más védekezésük, mint a bojkott. Amíg *Bókay* nem követi meg a hallgatóságot, a diákok haza mennek aludni és nem a gyógyszer-tani előadásokra.

A LÓBÖRZÉRŐL

A budapesti lóversenyeknek nevezett nagy tömegnyuzások mai, kilencedik napja mérsékelt érdeklődés mellett még mérsékelt megelégedéssel végződött. A részletes eredmény a következő:

I. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 2000 méter. Mr. Adrien Verébje (Szende) első, *Barbarossa* II. (Tausz) második, *Apatin* (Gottwald) harmadik. Totalizátor: 10: 38; helyre 20: 25, 23.

II. Államdíj. Díj 5000 korona. Távolság 2800 méter. Báró Rotschild A. *Rother* Stadlja (Carslake) első, *Galantho* (Suothey) második, *Faith* (Birkenruth) harmadik. Totalizátor: 10: 16; helyre: 20: 29, 62.

III. Nyílt handicap. Díj 10.000 korona. Távolság 1600 méter. Gróf Pestetics Pál *Bandija* (Taral) első, *Pythia* (Cockiram) második, *Pomali* (Heidt) harmadik. Totalizátor: 10: 32; helyre 20: 49, 92.

IV. Palotai díj. Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. Egyedi A. *Trombitása* (Paul) első, *Galate* (Baumgartner) második, *Mony* (Birkenruth) harmadik. Totalizátor: 10: 68.

V. Nyeretlen eladó kétévesek handicapja. Díj 2000 korona. Távolság 900 méter. Báró Herzog M. *Peterdije* (Vivian) első, *Frau* Model (Pretzner) második, *Csilla* (Heidt) harmadik. Totalizátor: 10: 69; helyre: 20: 39, 36, 48.

Kávéházból — börtönbe

Négy eset a rendőrségi krónikából, és a mulató Budapest titkaiból. Valamennyi a kávéházban kezdődik. És fogházban végződik

A vidám ruhatáros

A *Folies Caprice* nevű mulatóban tegnap este, míg az előadás folyt, valaki besurrant *Rott* Sándor öltözőjébe s onnan ezerszáz koronát, aranyórát és láncot vitt el, *Trebitsch* Sándor színész öltözőjéből pedig háromszáz koronát lopott ki. A tolvajlást csak az előadás végétével konstatálták s akkor a főkapitányságra siettek.

A főjelentők *Herber* Károly bécsi születésű, harminckét éves kereskedő-segédet gyanúsították, aki pár éve mint ruhatáros működik a Révay-utcai mulatóban. *Herber* eltűnt s *Ujhelyi* József rendőrfogalmazó valamennyi rendőr-őrszeggel közölte a személyleírását.

Hajnali három óra tájban *Varga* III. György közrendőr a *Jókai*-kávéházban egy lumpoló fiatalembert látott, aki női társaságban fogyasztotta az italt s a cigányokat is pezsgőztette. Csakhamar kiderült, hogy a vidám férfi *Herber* Károly, a nő pedig *Ladenhauf* Mária huszonegy éves rendőrségi felügyelet alatt álló hölgy. *Herbernél*, akit letartóztattak, az ellopott tárgyakat megtalálták, de a készpénzből háromszáz korona hiányzott.

A tolvajok tanyája

Bizalmas jelentést kapott a rendőrség arról, hogy a *Csillag*-kávéházban, mely a Klauzál-utca 2. száma alatt van, rovtott multu emberek, főképp ügyes zsebmetszők tanyáznak. *Skubek* Antal 391. számú rendőr az éjszaka két társával beállított a lebuja s ott találta a többi közt *Laudon* Lajos hírhedt *marchézter*-t, amint tolvajnyelven a zsebmetszőket nevezik.

Be akarták kísérni a veszedelmes embert, de a helyiség törzsvendégei a pártjára keltek. Legkivált *Szikora* András volt lakatos-segéd, aki rájuk támadt a rendőrökre:

— Gazember minden rendőr. Ne hagyjátok ezt a szegény ártatlant!

Skubek és társai mégis lefoglalták *Laudont* és kicipeltek az utcára. Ott valóságos közáporot zúdítottak a rendőrökre. A vakmerő *Szikora* bottal rontott a rendőrökre. Ezek karddal fejbévágták, majd hatóság ellen való erőszak miatt elfoglalták. *Laudon* szintén hüvösre került.

A jasszok szerelme

A jassz tudvalevőleg Budapest *apache*-a, aki a Ferenc- és Józsefváros zugutcain tanyázik leginkább s a bicskázás a mindennapi szórakozása. Ilyen jasszok *Somogyi* Gyula, *Bodai* József, *Lóvi* Jenő és *Stein* Ferenc, akik kocsis-mesterséget is folytatnak. A négy alak mulatott az éjjel a nagyfuváros-utcai *Kis Vigadó*-ban, ahol megismerkedtek *Gáspár* Zsuzsi és *Virág* Mari eselődékekkel.

A konyhatündérek leitatatták s aztán elvitték kocsikázni őket, ki a Népligetbe. Az erdőben merényletet akartak elkövetni ellenük. De a lányok nem engedték magukat. Ütni-verní, fojtogatni kezdték a védtelen teremtések. Szerencsésükre rendőrök érkeztek, akik az erőszakos *Don Juánokat* bevitték a főkapitányságra.

A kikapós családapa

Derék, szolid férfi volt *Wéber* Dávid negyvenhétéves fa- és szénkereskedő, de tegnap egyszerre nagyon kirugott a hámból. *Marosi* Sándorné kávéházában, amely az Elemér-utca 28. száma alatt van, asztalához intette a cigányokat s szórni kezdte a pénzt. A felesége, aki elkísérte, hasztalanul csittította s aztán eltávozott, de odaküldte *Ödön* és *József* nevű fiait, to-

vábbá *Dancinger* Szilárd tizennyolc éves tanuló. Ezek is hiába kérték *Wéber* Dávidot, hogy térjen haza. *Hercog* Simon üzletvezető a pénzes vendég pártjára állt s csakhamar nagy verekedés támadt.

Három rendőr is odasietett, hogy a verekedőket megfékezze. E közben valaki kést döfött *Jóris* Imre rendőrbe. Végül az egész kompániát a főkapitányságra kísérték s vizsgálatot indítottak ellenük.

TIZ ÉLETUNT

Az öngyilkosok száma borzalmas módon szaporodik. Ma éppen kétszerannyian vannak, mint tegnap. Tettüknek oka: 1. Nyomor. 2. Szerelem

Schedy Rudolf ismertnevű evezős-atléta, a Mezőgazdasági Ipar Részvénytársaság főtisztviselője vasárnap este Nagyszombatban öngyilkossá lett.

A harminckét éves fiatal ember szüleit látogatta meg a vidéki városban, ahol édesapja cukorgyári igazgató. Vaesoránál elmondta, hogy beleszeretett egy derék urileányba s az eljegyzéshez szüleinek beleegyezését kéri. Szívesen megadták, jókedvű családi ünnepséget rögtönöztek. *Schedy* Rudolf hirtelen fölkel, átment a szomszéd szobába és föbelötte magát. Szörnyet halt. Egy papirozeletre a következőket írta:

— Bocsanat a szomorúságért, amit az öngyilkossággal okoztam. De annyira izgatott a lelkiállapotom, hogy megőrülök, ha meg nem halnék.

Azt hiszik, hogy a fiatal ember pillanatnyi elmezavarában lett öngyilkossá. *Schedy* kedvelt tagja volt a budapesti uri társaságnak. Egyik részese volt annak a kirándulásnak, melyet a Neptun-egyesület tagjai Budapesttől a Fekete-tengerig tettek a múlt évben egy palánkos csónakban.

A rejtelmes tragédia áldozatát ma délelőtt temették el Nagyszombatban.

*

Egész sereg nő kereste ma a halált. Közülök egyről külön cikkben emlékezünk meg.

Klicsák Lidia huszonkétéves himzőnő a Nagydiófa-utca 11. száma alatt lizofortot ivott. Súlyos állapotban került a Rókusba. Tettét szerelmi bánatában követte el. A rendőrségen ma bejelentették a következők eltűnését, akik valószínűleg öngyilkosokká lettek: *Mayer* Józsefné, letett *Forstner* Teréz hatvanhat éves gyógyfű-árusító, aki Csepelről Budapestre jövet tűnt el. *Scharle* Lőrinené, született *Rothauszki* Magdolna huszonnégy éves varrónő (Szaboles-utca 27.). *Takács* Katica tizennyolc éves gépíró (Váci-körut 61.). Továbbá *Antalóczy* Ferenc kórházi alkalmazott (Szerencsen-utca 25.) és *Weisz* József tizenegy éves árvalázi növendék (Drégely-utca 10. sz.).

*

Ginler József Manó kereskedő tegnap kétségbeesetten állított be az elűntek és öngyilkosok osztályának vezetőjéhez, *Lévay* Antal kapitányhoz. Elmondta, hogy a feleségének nyomavestett. A kapitány ígékezett megnyugtatni, de azt nem tudta megmondani, hogy a nő hol lehet s él-e még.

A szomorú férj elment felejteni — egy koresmába. Elázva kibotorkált a Dunapartra s vetkőzni kezdett, hogy a vízbe ölje magát. Egy rendőr észrevette s megakadályozta az öngyilkosságot. Reggelig a főkapitányságon tartották s aztán szabadon bocsátották. Megígérte, hogy nem követi nejét a halálba.

*

Bakonyi Elek földbirtokosról a minap közölte *A Hír*, hogy a Bástya-utcában egy bérkocsira lövöldözött és bekisérték a rendőrségre. Kiderült, hogy az István-uti szanatoriumból, ahol gyógyította magát, egy éjszakára távozott, hogy mulatságot csapjon. Igazolás után eleresztették.

Azóta eltűnt. Sem rokonai, sem a szanatorium orvosi s ápolói nem tudnak róla. Attól tartanak, hogy az ideges ember véget vetett az életének.

*

Barlos Ferenc kályhás a Tisza Kálmán-tér egyik padján mellbelötte magát. A Rókusba vitték. Nem akarja megmondani, hogy miért kereste a halált. Hozzátartozói szerint a nyomor vitte rá tette. Ugyanilyen okból szintén mellbelötte magát *Takács* Ferenc fűszerkereskedő, akitől a hitelt megvonták s a csőd előtt állott. Az ötgyermekes családapa az óbudai hajógyárnál lött magára s szublimát-pasztilát is vett be. Reggelre valószínűleg kiszüved.

*

Prém Gusztáv nyugalmazott gépgyári tisztviselő ma délután az Attila-utca 97. számú házában kertjében fölakasztotta magát egy egy fára. A házmeester kisleánya akadrt rá négy óra tájban s rendőrt hívott. A holttestet aztán a törvényszéki orvostani intézet boncoló termébe vitték.

A hatvannégy éves öreg ur albréletben lakott özvegy *Nagy* Antalnéval. Csöndes, szerény ember volt, a társaságot kerülte, mert idegbaj gyötörte a szerencsétlent. Valószínű, hogy e miatt kereste a halált.

NYILTTÉR

E rovat alatt közlöttökért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Tüdő-mellbajok

(Tüdővész — tuberkulózis — I. II. szakában), vérköpést, tüdőveszeszt, kitűnő eredménnyel gyógyíthatnak új gyógymódokkal, inhalációkkal és

szérumoltásokkal
Dr. HARMAT GYULA
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 82.
Rendelés 11-12. 2-4-ig.

ŐS-BUDAVÁRA

összes épületei leromboltatnak

mert

ŐS-BUDAVÁRA feloszlik!

Eladók az összes épületi faanyagok, cserépfedelek, deszkák, ablakok, ajtók, összes felszerelések. Minden a legjobb állapotban.

Reggeli 9 órától esti 5 óráig.

NŐI FEHÉRNEMŰEK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig az áruházam előcsarnokában megtekinthetők. Minden darabon a legolcsóbb szabott ár látható.

KERTÉSZ PAL, Rákóczi-ut 40

A Népsinházzal szemben..
Telefon 46-79. Szigorúan szabott árak.

MŰVÉSZET

SZÍNHÁZ • ZENE • KÉP • KÖNYV

* **Sziklai Kornél**, a Rottenbiller-utcában épült új Fővárosi Kis Színházban e hónap 10-én, csütörtökön, pénteken és szombaton délután 5 órakor fog fellépni a Pajkos diákok című operetben, melyben ismét eljátszsa régi, kitűnő szerepét, *Fleck* csizmatisztítót. Felléptéi iránt igen nagy az érdeklődés.

* **Népszínház-Vigopera.** A *Sárga Dominó* vasárnapi és hétfői előadása a közönség zajos érdeklődése mellett folyt le. *Szirmay* Albert gyönyörű zenéje megtette a hatását a nézőtérben és máris uton-utfélen hallani a *Sárga Dominó* fülbemászó zeneszámait. A *Sárga Dominóban* minden este a bemutató kitűnő együttese vesz részt s máttól kezdve *Horráth* Jenő új aktuális strófákat énekel. A nagy sikert aratott operett a héten négyszer kerül még színre: szerdán, csütörtökön, szombaton és vasárnap. Mind a négy alkalommal az előadás *este nyolc órakor kezdődik, mint ezentul mindig, kivéve a bemutató előadásokat és a hosszabb opera-előadásokat, amelyek félnyolc órakor kezdődnek.* A pénteken bemutatóra kerülő új *Carmen* előadása is félnyolc órakor lesz. Az igazgatóság mindent elkövetett, hogy Bizet hatalmas dalműve méltó otthont találjon új hajlékában. A rendezés terén a régi sablontól eltérőleg az eredeti ötletek egész özönével fog találkozni a nézőközönség, nemkülönben feltűnést keltenek a díszletek, melyek plasztikus voltak miatt a forgó színpadon kitűnően érvényesülnek. *Carmen* szerepét *Révy* Aurélia fogja énekelni. A művésznő Magyarországon ugyan kevésbé ismerős névvel bír, ellenben a külföld legnagyobb színpadjain kitűnő hírnévének örvend. Tanulmányait *Káldymál* kezdte, *Merlinél* folytatta, majd Angliában és Olaszországban *Vidal*, *Vizelti* és *Pintovna* mestereknél tökéletesítette. Repertóriumja felöleli a Wagner, Ifjú drámai s a koloratura-szerepkört. A művésznőnek ehhez képest a külföldön mindenütt igen nagy sikerei voltak. Hosszabb ideig volt a

londoni Covent Garden tagja, s itt mint *Caruso* partnere énekelte a *Neddát* és *Santuzzát*. *Don José* személyesítője a színház első tenoristája *Orzelski* Szaniszló lesz, aki szenzációként fog hatni a közönségre. *Escamillot* *Székely* Gyula éneklé, akinek szép, meleg hangja már az *Avató Játékban* feltűnést keltett. *Micaela* szerepét *Le-dovszky* Gizella éneklé. A főszereplőkön kívül *Della Donna*, *Alexy*, *Kalmár* és *Bálint* kaptak nagyobb szerepeket.

TÖRVÉNY ELŐTT

Egy játékos aki nyer, de nem kap pénzt

Amikor odakint a lóversenyterén a starter lecsapja a fehér zászlaját, ezer és ezer ember szivszorongva várja, hogy a fogadott lova elsőnek vágasson el a célkarika előtt. Akik helyre játszanak megelégszenek azzal is, ha lovuk harmadikként jön be. Így drukkolt szeptember 17-én kint az ötforintos helyen Vághelyi Imre magánzó is, aki csekély ezerháromszáz koronáig volt a versenyben érdekelve.

Ennek az ezerháromszáz koronának igen tragikomikus a története s ugyancsak sok dolgot fog még adni a bíróságoknak. Vághelyi rendesen nagy pénzekben játszott, sok ezer forintot vesztett már a bukiknál. A kérdéses napon délután két óra öt perckor beállított *Lackenbacher* Félix Szép-utca 3. szám alatti bukmékerhez s az aznapra versenyre nagy fogadásokat kötött.

Dacára hogy két óra öt perccel elmúlt már, a bukméker elfogadta a pénzt s Vághelyi kiscitett a versenyre, hogy szemtanuja legyen a startoknak. A lovak futottak, az ostorok pattogtak s mit tesz isten, Vághelyi tippjei sorba bejöttek. Ezerháromszáz koronára három ezer nyolcszázat nyert.

A szerencsés nyerő boldogan rohant pénzéért a bukmékerhez, aki azonban igen ridegen fogadta.

A fogadás semmis. Ön elkésve jött, így tehát nem fizetünk semmit! — mondta.

Vághelyi elment a lovaregylet igazgatóságához, de panaszának itt sem lett fogantatja. Itt is igazat adtak a bukmékernek. A szerencsétlen nyerő most megbízta ügyvédjét, dr. Décsi Gézát, hogy indítson pórt *Lackenbacher* ellen. Csatolt is egy egész köteg, több ezer forintról szóló fogadási nyugtát, amelylyel igazolni tudja, hogy mindig két óra, sőt nyáron három óra után kötötte meg fogadásait. Ezeket mind érvényesnek tekintettek — mert akkor vesztett. A pórt azonban miután szerencsejátékról van szó, igen bajos megindítani. Az ügyvéd ezt meg is mondta Vághelyinek — aki azonban minden áron pörölni akar.

* **Fischer és Riesz.** Két héttel ezelőtt nagy feltűnést keltett *Fischer* Miksának és *Riesz* Lajosnak, két fővárosi bankárnak az eltűnése, akik üzletfeleiket 200.000 korona erejéig megkárosva, bucsu nélkül itthagyták Budapestet. A megszökött bankárokat most a budapesti áru- és értéktőzsde idézi a hivatalos lap útján annak a keresetnek a tárgyalására, amelyet *Iványi Ottó* tőzsdeügynök indított ellenük 3280 korona erejéig. Alig hihető, hogy a megugrott bankárok direkt e miatt Budapestre jöjjenek.

* **A bankház tolvaja.** *Várkonyai* Ferencet, aki azzal volt gyanúsítva, hogy a *Gaedicke* bankház tízenháromezer korona készpénzt ellopta, tudvalevőleg a rendőrség letartóztatta. Miután ellene semmi bizonyíték sem látszott fennforogni, dr. *Lázár* vizsgálóbíró szabadlábra helyezését rendelte el. A vádtanács azonban a további fogvatartás mellett döntött. Az ügyészség ma belátta a nyomozás eredménytelenségét; szabadlábra helyezte *Várkonyait* s megszüntette ellene az eljárást.

* **Ügyvédek gyűlése.** Az országos ügyvédgyűlésen ma délelőt lezavarták az előadói javaslat ama pontját, amely szerint a numerus clausus hozzák be. A szavazás mindvégig nagy izgalmak között folyt le. A korlátozott szám mellett 139-en, ellene 197-en szavaztak. Végül elfogadták dr. Nagy Dezső tervezetét. Félkettőkor az ügyvédek testületileg átmentek az igazságügyminiszteriumba. Itt *Szivák* Imre tolmácsolta *Günther* igazságügyminiszternek az ügyvédek amaz óhaját, hogy a kötelező nyugdíjtörvényt még ebben az évben készíttesse el. A miniszter kijelentette, hogy mindent el fog követni, hogy eleget tehessen az ügyvédek kívánságának. A választ zajos éljenzéssel vették tudomásul.

A VILLAMOS

REGÉNY

A HIR számára írta:

BRÓDY SÁNDOR

(Idegen nyelvre átültetni tilos) — (35)

Pillanatokig szótlánul állottak szemben. A hatalom végre türelmetlenül szólalt meg:

— Mi tetszik? Adja elő — röviden. Nincs időm, én is ember vagyok! A fáradtságtól és talán az idegességtől is ásitott. Éva kinyitotta az ajkát, hogy beszéljen, de mást nem tudott mondani, csak mint ezt:

— A férjem . . . A férjem . . .

— Mi a neve?

Az asszony bámulva nézett a férfira, ez pedig folytatta a hideg, öntudatos játékot és fanyar mosolylyal szólt:

— Ő felsége a császár és király nem emlékezhetik az alkalmazottai nevére.

Éva kinyögte a maga és az ura nevét.

— Homályosan emlékszem. Arra világosan, hogy súlyos kötelelességmulasztás forgott föl.

— Inkább kötelelességet teljesített! mondá az asszony alig hallható hangon.

— Mit?

— Gyermeket temetett. A gyerekkünket . . .

Nagy csönd lőn és ebbe egyszerre belevágott az asszony hangos és érzéki sirása. A hatalom összerezzen, de nem a részvét-

től, és sürgősen elfordult, hogy ne lássa a fekete szobrot, amint összerándul, meg inog a fájdalomban.

Ujra csönd lőn és írásai között babrálva, az asszonyra nem nézve, az elnök szólt:

— És ha gyermekünket temetjük, ha magunkat, ha magunkat temetjük is el, az első a kötelesség. A jó katona ott van a poszton, bármi történjék is. Én csak olyan elemeket használhatok, akik inkább meghalnak, de a közönség szolgálatában állanak.

Valaha szabadkőműves volt ez az ember és amíg ki nem használta az intézményt, szorgalmasan tartott kisebb beszédeket. Ezeket a kegyetlen dolgokat is olyan hangon mondotta el, mint amikor vakolt. Édes és szigorú volt egyben. A végén egy kis hamis páthoszt is vegyített bele, szinte kiáltván:

— Az anyagi és az erkölcsi felelősség . . .

— Tudom! mondá az asszony elbámulva és megszeppenve.

— Ez az utolsó szavam. Így van és nincs másképp! szólt az elnök és gyengén meghajította a fejét, jelezve, hogy az asszony elmehet. De az asszony nem mozdult el helyéből, kezdetben bártortalanul, de később fűrkészőleg, csaknem sértő módon nézte. Az ajkán, most még némán, valami szó is lebeghetett, amely a régi ismeretséget illethette. A férfi azonban nem nézett többé rá és mintha nem is volna többé a szobában, leült az íróasztalához és besüppedt a munkába. Helylyel-közzel, de na-

gyon vigyázatosan és lopva vetett egy-egy tekintetet az asszonyra, akitől más viszonyok és más körülmények között egy szives, vagy legalább észrevehető szót sem tudott kicsikarni. Legfeljebb ilyeneket: „Na persze! Mindegy. Bánom is én. Ahogy akarja. A fenét!” Megingathatatlan közömbössége hányszor tette csaknem örültté és mennyiszert esett kétségbe azon, hogy akár egy darab fa, nem reagált semmire.

Most ott rándult össze előtte. A férfi — most nyíltan — fölnezzett rá és szólt:

— Nos? Még itt van?

Éva elfeledkezett az emberi méltóságról — ah, mely méltóság nem feledkezik meg arról a nehéz pillanatokban — szeme újra könybe borult és elcsukló hangon rimánkodni kezdett:

— Könyörüljön, méltóságos ur!

— Nem! felelte ez és csengetett a szolgának, hogy az asszonyt kivezesse. A szolga bejött, szokva volt az ilyen jelenetekhez és karonfogta Éva-Zsófiát:

— Jó asszony, gyerünk!

Kivitte az előszobába. De az ur belülről újra csengetett és szólt a szolgának:

— Küldje csak vissza azt a nőt egy pillanatra!

Éva most már a lelki kimerültségtől közömbösen, fáradtan, szótlánul újra megállott a hatalom előtt. Az odalépett hozzá:

— Én vagyok az. A maga régi, öreg rabszolgája vagyok és még jobban, mint régen. Nem tudok magamon segíteni, hát nem tudok! Maga, maga könyörüljön rajtam!

(Folytatása holnap.)

KÖZGAZDASÁG

A budapesti gabonatözsde

I. Készáru-üzlet

Jó vételkedv mellett kezdetben 20, végül 50 fillérig drágább árakon elkelt 50.000 mm. buza. Rozs 20 fillérral drágább. Zab nem változott. Tengeri, zab változatlan.

Eladatotts.

Buza. Tiszavidéki: 3000 mm. 81 k. 24.50 K., 200 mm. 79 k. 23.60 K., 500 mm. 79 k. 23.60 K., 150 mm. 78.5 k. 23.70 K., 100 mm. 78.5 k. 23.60 K., 150 mm. 77.5 k. 23.60 K., 500 mm. 78 k. 23.45 K., 500 mm. 78 k. 23.20 K., 300 mm. 78 k. 23.20 K., 100 mm. 78 k. 23.60 K., 200 mm. 78 k. 23.50 K., 400 mm. 78 k. 23.70 K., 200 mm. 77.5 k. 23.70 K., 150 mm. 77.3 k. 23.50 K., 100 mm. 77.3 k. 23.50 K., 1100 mm. 77 k. 23.60 K., 1800 76.5 k. 23.85 K., 100 mm. 76.8 k. 23.10. K., 100 mm. 76.3 k. 23.20 K., 100 mm. 76 k. 23.20 K., 100 mm. 76 k. 23.10 K., 100 mm. 76 k. 23.20 K., 100 mm. 76 k. 22.95 K., 100 mm. 76.3 k. 22.95 K., 100 mm. 75 k. 22.70 K., 100 mm. 75 K. 20.60 K., 100 mm. 74 k. 22.50 K., 100 mm. 73 k. 21.60 K.

Pestvidéki: 200 mm. 79 k. 23.40 K., 800 mm. 79 k. 23.60 K., 100 mm. 78 k. 23.40 K., 300 mm. 78 k. 23.60 K., 300 mm. 78 k. 23.60 K., 100 mm. 77 k. 22.40 K., 200 mm. 77 k. 23.20 K., 200 mm. 77 k. 23.20 K., 100 mm. 76.5 k. 22.80 K., 1770 mm. 76.3 k. 23.50 K., 100 mm. 76 k. 22.90 K., 1500 mm. 75.8 k. 23.35 K., 200 mm. 75.5 k. 21.80 K.

Bácskai: 100 mm. 76.5 k. 23.10 K., 200 mm. 75.5 k. 23 K.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 78.5 k. 23.40 K., 200 mm. 78 k. 23.40 K.

Fehérmegyei: 1250 mm. 78.5 k. 23.90 K., 150 mm. 78 k. 23.70 k., 100 mm. 78 k. 22.60 K., hibás, 200 mm. 77.6 k. 23.20 K., 1200 mm. 77 k. 22.90 K., 1730 mm. 76.3 k. 23.10 K., 100 mm. 76 k. 22.80 K.

Zentai: 1850 mm. 77.5 k. 24.— K., 1100 mm. 77.5 k. 24.— K., 6-buza, 1090 mm. 77 k. 24.— K.

Ó-Becsei: 3450 mm. 76 k. 23.85 K.

Kalocsi: 2500 mm. 74 k. 22.50 K.

Szerémségi: 500 mm. 78 k. 23.40 K., 100 mm. 77 k. 23.40 K.

Budai: 500 mm. 76.5 k. 23.30 K.

Mind három hóra.

Mohácsi: 3000 mm. 77.5 k. 23.— K., 3000 mm. 77 k. 23.10 K., okt. 7-re.

Raklári: 5000 mm. 76 k. 23.40 K., 2200 mm. 75 k. 23.15 K., okt. 7-re.

Buza rendkívül szilárd. Tiszavidéki 6 12.20—12.75 K., új 12.05—12.60 K. Marosvidéki 11.35—11.65 K. Tét felvidéki 11.25—11.80 K. Rozs változó. Tótfelvidéki 11.40—11.60 K. Pestvidéki 10.40—10.65 K. Árpa tartott. Tengeri szilárd. Magyar 7.35—7.55 K. Cniquantin 7.85—8.15. K. Zab szilárd. Magyar, gyengébb 8.10—8.25 K. Magyar, közép 8.20—8.45 K. Magyar, elsőrendű 8.40—8.70 K. Időjárás szép.

Rozs: 220 mm. 19.70 K, ab Budapest, 200 mm. 19.30 K, kev., 100 mm. 19.55 K, 100 mm. 19.50 K, 100 mm. 19.40 K, 100 mm. 19.60 K, 100 mm. 19.55 K, 500 mm. 19.60 K.

Árpa: 450 mm. 15.60 K, 200 mm. 15.60 K, 200 mm. 15.40 K.

Zab: 100 mm. 16.35 K, 100 mm. 16.30 K, 100 mm. 16.20 korona.

Készpénzfizetés mellett.

Hivatalos jegyzés

Buza	kilós	Ára 100 kgr.	kilós	Ára 100 kgr
Tiszavidéki (uj)	75	22.70	23.10	23.50 — 23.90
"	76	22.90	23.30	23.60 — 24.—
"	77	23.10	23.50	—
"	78	23.30	23.70	—
Fehérmegyei (uj)	75	—	—	23.40 — 23.80
"	76	22.80	23.20	—
"	77	23.—	23.40	—
"	78	23.20	23.60	—
Pestvidéki (uj)	75	22.80	23.—	23.40 — 23.80
"	76	23.—	23.40	—
"	77	23.—	23.40	—
"	78	23.20	23.50	—
Bácskai uj	75	—	—	—
"	76	21.70	23.10	—
"	77	21.00	23.30	—
"	78	22.10	23.50	—
Rozs	elsőrendű uj	—	—	19.50 — 19.85
"	középmínőségű uj	—	—	19.30 — 18.45
Árpa	takaromány, elsőrendű	—	—	15.60 — 15.80
"	takaromány, másodrendű	—	—	15.40 — 15.60
Zab	elsőrendű	—	—	16.15 — 16.25
"	középmínőségű	—	—	16.75 — 16.05
Tengeri magyar	—	—	—	13.40 — 13.60
Ropce	káposztarepce	—	—	— 50 — —

II. Határidő-üzlet.

Irányzata fedezésekre rohamosan szilárdul. Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza (1907)	23.10—28.48—23.40
Áprilisi buza (1908)	24.48—24.92—24.86
Októberi rozs	19.94—19.18—19.12
Áprilisi rozs (1908)	20.44—20.76—20.64
Októberi zab	15.54—15.68—15.66
Áprilisi zab (1908)	16.90—16.94—16.78
Májusi tengeri (1908)	13.68—13.80—13.70

Déli 1 órákor zárulnak.

Októberi buza (1907)	23.40—22.98
Áprilisi buza (1908)	24.86—24.36
Októberi rozs (1907)	19.12—19.90
Áprilisi rozs (1908)	20.64—20.30
Októberi zab (1907)	15.66—15.42
Áprilisi zab (1908)	16.88—16.72
Májusi tengeri (1908)	13.70—13.68

Délutáni határidő-üzlet:

4 1/2 órákor a következők voltak a záró árfolyamok:

Októberi buza (1907)	23.40
Áprilisi buza (1908)	24.84
Októberi rozs (1907)	19.02
Áprilisi rozs	21.62
Októberi zab (1907)	15.66
Áprilisi zab (1908)	16.90
Májusi tengeri (1908)	13.72

A budapesti értéktözsde

A külföld pénzügyairól érkezett kedvezőtlen hírekre a mai tözsde tartózkodó irányzatú volt. Az árfolyamok ennek folytán mérsékelten gyengültek. A forgalom az egész tözsde folyamán csak mérsékelt volt. Orosz járadék Bécsre emelkedett. A járadékpia tartott.

Előtözsde:

Buzdítás hiányában tartózkodó.

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 640.— 649.25. Magyar hitelbank 766.—746.25. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 479.25—480. Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 438.—438.75. Osztrák-magyar államvasut 666.50—668.—. Rimamurányi vasúti 551.—553.—. Magyar koronajáradék 93.85—93.95. Hazai bank 281.50—284.—.

Déli tözsde:

Helyi eladásokra gyengült.

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 646.75—648.—. Magyar hitelbank 763.50—765.—. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 479.—479.50. Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 438.—438.50. Osztrák-magyar államvasut 665.50—666.50. Rimamurányi vasúti 549.75—550.50. Magyar koronajáradék 93.80—94.—. Városi villamos vasut 282.—282.50. Orosz járadék 86.20—86.30. Konvertált sorsjegy 143.—. Hazai sorsjegy 103.70—104.—. Hazai bank 281.—284.—.

Utőtözsde

Irányzata csendes, változatlan.

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 649.—649.25. Magyar hitelrészvény 746.50—766.—. Osztrák-magyar államvasut 666.50—667.—. Leszámítolóbank 480.25.

Zárlat délután 4 órakor

Osztrák hitelrészvény 649.—. Magyar hitelrészvény 766.—. Osztrák-magyar államvasut 666.50. Leszámítolóbank 480.25.

Bécsi értéktözsde

Bécs, október 8. 4 2/3 papír járadék 96.60 4/0 oszt. arany jár. 115.40. 1860. sorsjegy 150.—. Osztr. hitelsorsjegy —. Angol osztr. bankrészv. 298.25. Bécsi Bankverein 535.40. Osztr.-magy. bank 18.05. Déli vasut 153.80. Duna gőzh. társ. 1028.—. Dohány részv. 424.75. Cs. k. arany (vert) 11.36. Német bank váltók 117.36. 4 2/3 ezüst jár. 96.55.—825 Osztr. koronajáradék 96.65. 1864. sorsjegy 263.—. Osztr. hitelint. részv. 648.—. Union-Bank 539.25. Osztr. Länderbank 427.75. Osztr. m. áll. vasut 666.—. Elbe-völgyi vasut 430.—. Alpesi részv. 609.75. 20 frankos 19.16. Londoni váltóár 240.25. Lipótkohó 422.—. Török-sorsjegyek 185.—.

Bécs, október 8. 4/0 arany-járadék 112.10 Tiszai és szeg. köles. sorsj. 147.50. Magy. hitelb. részv. 766.—. M. lez. és váltó részv. 428.—. Rimamurányi 550.50. M. cukoripar —. Adria hajózási r.t. 416.—. Magyar koronajáradék 93.95. 4/0 magy. földteherm. kötv. 93.45. M. nyer.-k. sorsjegy 196.50 Kassa-Oderb. v. részv. —. M. keresk. bank —. M. Jelzálogbank 437.—.

Szakképzettsége, bő tapasztalata és páratlan sikerei alapján melegen ajánljuk

Dr. FÜREDI

v. kórházi és ker. pénztári főorvost, a Medjidiere- rend lovagja, stb.

Titkos betegségek

mindennemű férfi és női bajok, úgy férfigyengeség gyors és gyökeres gyógyítására. Rendel: 9-től 4-ig és este 7-től 8-ig. Budapest, Kerepesi-ut 60. Levél útján is biztos siker. Iparosoknak feleárbán és résztfizetésre.

Magyarország legnagyobb cipő-raktára

DÓCZI

BUDAPEST, RÁKÓCZI-UT 10.

Férfi cipők:

Borjubőr fűzés, sima v. betétes cugos	Kor. 8.—
Amerikai boxbőr, cugos 9.50, fűzés	10.—
Francia sevro cugos v. fűzés 10.—, gombos	11.—
Posztó, bőrrel körül 8.50, oroszzlakkal	9.50
Eredeti amerikai cipők, széles talppal	13.—

Női cipők:

Zerge v. borjubőr, fűzés v. cugos	7.—
Amerikai boxbőr, fűzés v. cugos 8.50, gombos	9.—
Francia sevro, fűzés v. cugos 9.50, gombos	10.—
Posztó, körül bőrrel 7.50 oroszzlakk	8.—

Férfi oszlmák:

Bagaria bőrből, erős dupla talppal	18.—
Halinából, többféle kiállításban	13.—20.—

Nem megfelelő árut kész ggel becsü díek. Százötven eredeti fényképpel ellátott, remekül kiállított képes nagy árjegyzékem e hóban jelenik meg. Előjegyzéseket már most elfogadok.

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK

Legmagasabb helyen és időtlen folyásoknál befecskendezés nélkül legbiztosabb gyógyszernek a

SANID TOKOCSKÁK

bizonyítottak. Egy dobozt (100 labdacs) használati utasítással 6 kor. utánvét mellett. Kezdő gyengeség és impotenciának egyedül biztos szer a híres dr. TIMKÓ-féle eró-labdacsok. Egy üveg ára 10 korona, küld a

„MAGYAR KIRÁLYI“ gyógyszerár. Budapest, V., Marokkó-utca 2/a. sz.

Soványosság

Az egyedül eredménytől kísért szer a dr. WILLIAM HARTLEY tanár amerikai erőtápora. Soványak tartós, szép teit testidomokat nyernek; hölgyek remek keblét, 6 hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállnak. Vészegénység, idegesség, sápkór ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen szer. Kiténtve: Chicagó, Berlin, London és Hamburgban. Köszönőlevelek minden országból. Ára dobozonként használati utasítással 1 frt 10 kr. Főraktár:

BALÁZS MÓR D., Budapest, István-ut 11., II. emelet 1.

Rum és likőrök

készítése házilag!!

100%-200% megtakarítás!

fillér 80 fillér

egy adag koncentrált jamaika rum kivonat, vagy az alább felsorolt likőrkivonatok bármelyike, melyek segítségével 1 1/2—2 liter igen finom rumot, vagy 2 1/2—3 liter igen finom likőrt készíthetünk. Használati utasítás minden üveghez. — Allasch, Anisette, Benedictiner, Chartreuse, Császárkörte, Curacao, Cseresznyelikőr, Diólikőr, Fodormenta, Kakao, Kávé (Crème de Mokka), Kőmetses, Meggylikőr, Marasquinó, Rosztopsin, Vanília, Waldmeister, Őszi és sárga barack stb. Conc. jamaika rum-kivonat és Cognackivonat

1 kor. beklüdeése ellenében bérmentve küldök egy adag bármilyen likőr vagy rumkivonatot próbára. Főraktár:

Majthényi Béla

arany koreast drogéria és illatszertár Budapest, IX. ker., Vámház-körut 15.

A FIDIBUSZ

1905—1906. évi teljes évfolyama megjelent DISZKÖTÉSSEN - Ára - 5 Kor.

SZINHÁZAK

Szerda, 1907. október 9-én.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Álarcosbál.

Opera 3 felvonásban.
Kezdeté 7 óraker.

Heti műsor:

Csütörtök: Lohengrin.
Péntek: Zárva.
Szombat: Pillangó kisasszony.
Vasárnap: Rigoletto, Táncegyveleg.

KIRÁLY SZINHÁZ.

A vig özvegy.

Operett 8 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

Heti műsor:

Csütörtök: A vig özvegy.
Péntek: A vig özvegy.
Szombat: A vig özvegy.
Vasárnap d. u.: A vig özvegy; este: A vig özvegy.

NÉPSZINHÁZ.

(Vig-Opera).

Carmen.

Opera 3 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

Heti műsor:

Csütörtök délután: Bolond Istók; este: Sárga dominó.
Péntek: Carmen.
Szombat: Sárga dominó.
Vasárnap d. u.: Bolond Istók; este: Sárga dominó.

URANIA SZINHÁZ.

A tenger.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

NEMZETI SZINHÁZ.

Monna Vanna.

Dráma 3 felvonásban.
Kezdeté 7 óraker.

Heti műsor:

Csütörtök: Egérke.
Péntek: A nászinduló.
Szombat: A három testőr.
Vasárnap d. u.: Mary Ann. este: A hálás utókor.

VIGSZINHÁZ.

Josette kisasszony.

Vígjáték 3 felvonásban.
Kezdeté fél 8 óraker.

Heti műsor:

Csütörtök: Nincs elvámolni valója?
Péntek: Josette kisasszony, a feleségem.
Szombat: Nincs elvámolni valója.
Vasárnap d. u.: Nincs elvámolni valója; este: Josette kisasszony, a feleségem.

APOLLÓ-SZINHÁZ.

Telefon 68-39.

A legyőzött cowboy.

(Szenzációs amerikai életkép.)
A négy éves hánó. — Dráma Szévilában.

A ki másnak vermet ás.

A zene hatása. — Balkán fölke-
lések. — Szélliai hatászat.

Élet Kinában.

Tengerész hadapródok gyakorlatla
Fra Diavoló.
(Jelenetek a hasonló c. operából.)
Kezdeté fél 6 óraker.

Torony harang

ébresztő fali-óra,

kellemes erős hangú, szép
kivitelű számlappal, a cso-
magalással együtt

6 K 50 f.-ért

a nem tetszőt becserelem,
vagy a pénzt visszaadom.

Schönwald Imre PÉCS.

Aki e lapra hivatkozik, annak
megküldöm legújabb óra-
tanácsadó s árjegyzékemet in-
gyen és bérmentve.

Kockázat kizárva! Nem tetsző árut ki-
cserelem, vagy a pénzt adom vissza!

Gramofonokat fonográfokat

legjobb és legújabb
kivitelben, gyári árbán,
előnyös részletezésre is
szállít

Waldmann Gyula

hangszeresztálya
Budapest, VIII. Rákóczi-ut
45. és 47.

Fonográfok 7 K-tól 150 K-ig.
gramofonok 40 K-tól 300 „
képes árjegyzékinygen.

Legújabb felvételű lemezek és hangszerek nagy vá-
lasztékban. Javítások elfogadtnak.

18 forinttól mérték után készítenek a legelőcsényebb férfi-öltönyt,
téli kabátot, felöltőt francia-, angol- és hazai szövetekből,
28 forinttól szalon, Ferenc József, frakk- és szakett-
öltönyt a legfinomabb krep- vagy himalaja-szövetekből.
Budapesti évi lakóinak kedvezményes évi részletekre is. 4 öltöny
készpenz rendelésnél szabásunkat nagy mintagyűjteményeivel
vidékre is küldjük.

GROSSMANN B. és TÁRSA Budapest, Nagydíófa-u. 3.

KÉZIMUNKA

vételé előtt hozassa meg új nagy képes ár-
jegyzékemet, mely 272 oldalon 1860 részletesen
körülrít rajzokban sorolja föl a női kézimunka
összes anyagait és teljes utbaigazítását nyújt
azon nőknek, akik megrendeléseiket szem-
élyesen nem eszközölhetik. Vidékre bér-
mentve és ingyen.

BÉRCZI D. SÁNDOR

női kézimunka nagyiparos
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 4. SZ.

D. M. C. ENCYKLOPEDIA

610 oldalon, 880 ábrával, magyar nyelven kiadott tankönyv,
melynek segítségével az összes kézimunkákat elsajátítani és
tanítani lehet. Angol vázlaton díszkötésben 2 korona.
A nagy. kir. közoktatásiügyi miniszterium 20575. sz. a. ajánlvá.
Viktória szőnyeg-munka és magas him-
zésre kitűnő közeli himzőgép
Vidékre kiválasztásra is küldők.

NAGY DISZ-ELŐADÁS az Eldoradó (csoda) színházban

Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 64. szám.

Az ujkor legnagyobb csodája élettelen alakok

a színpadon megjelenve az alatt felsorolt műsorban
foglalt dalokat és operettekét, úgy mint élő embe-
rek adják elő.

DISZMŰSOR:

1. Akarsz a hugom lenni?	7. A maximdal	A Vig özvegy-ből
2. Vándordal	8. A bálszirenek	
3. Lakodalom Lehmanéknál	9. Viljadal	
4. Bajor tánc	10. Dal az ostoba lovasról	
5. A hintadal	11. A grissetek	
6. A bucsu	12. Harangütés Balada	

Kezdeté este fél 6 óraker, éjjel 12-ig. Minden órában új előadás.
Helyárak: Páholyülés 1 kor., zártszék 60 fillér, 1. hely 40 fillér, II. hely 30 fillér.

Hersch Samu

igazgató

Magyarország-Ausztria egyedüli vezérképviselője.

Úrak!

200 télikabát és felöltő zalogházból ki-
váltva, ugyszintén valódi
gyapjuszövetekből is
mérték után potom
árért készítünk ru-
hákat

a legújabb divat szerint. FÉRFISZABÓ ÜZLET

Akácfa-utca 52. szám.
Alkalmi ruhák kölcsönbe adatnak.
10144

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag.

R. B. 86967. sz. Gyógyit és felüdít iótállás mel-
lett: köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés),
álmatlanság, illuzgás, nehéz hallás, epiflegia,
idegesség, étvágytalanság, sápkor, fogfájás,
migrén, tehetetlenség, influenza, valamint minden
idegbetegségnél. Azon beteg, aki 86967. sz.
készülékem által legfeljebb 45 nap alatt meg nem
gyógyu annual visszatapja a pénzt. Ahol már semmi sem
használt, ott kérem az én készülékemet megkísérlet; meg vagyok
győződve készülékem biztos hatásáról.

EGY KIS KÉSZÜLÉK 6 K | EGY NAGY KÉSZÜLÉK 8 K
Könnyebb betegségeknek alkal-
... kalmaandó mazánló.
A központi elárusítóhely sétküld utánvételt vagy előleges
... .. fizetéssel a bel- és külföld részére.

MÜLLER ALBERT

Budapest, V/20. ker., Vadász-utca 34. szám.

Vértes-féle sósborszesz
Minden házban szükséges

Megnyilt a legszebb Cabaret KEDELYES SZINHÁZ

TELEFON 80-84. ÜLLŐI-UT 46. TELEFON 99-84.

Kiváló tagjai: Sziklai J. Jenő, Papp János, Molnár Bolla, Füzess! Ada, Dósi Irén, Arany Sári, Aranyosi Klára, Giróti Károly mint vendég, Szentes János, Bodrogi László. A zongoránál ül: Bihari Zoltán
Naponta új műsor. — CABARETSZÁMOK és OPERETTEK.
Páholyülések Jegyek kaphatók nappal a pénztárnál 10.
Fentartott helyek 12 és este fél 7 órától
Telefon 89-84. után is lehet KEZDETE ESTE 8 ÓRAKER
jegyet rezerváltatni

FOLIES CAPRICE

Igazgatók: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Rendező: ROTT SÁNDOR
UJDONSÁG! Az előadás kezdete fél 9 óraker. UJDONSÁG!
Ujdonság! Ma és mindennap 9 1/2 óraker. Ujdonság!

Biztos diagnózis

bohózat írta: Cagliostro.
Végül 11 óraker!! Szenzációs!!
„Die lästige Wittwe“

Bohózat 1 felvonásban. Írta: SATYR.
Továbbá: Trebitsch Sándor és Baura Emil urak új
szóló számaikkal.
Nappali pénztár délelőtt 9-11-ig és délután 3-6-ig.
Az I. emeleti CASINO DE PARIS megnyilt. Kezdeté fél 12 óra-
kor, többek közt a 7 híres Postillonok, valamint angol és
francia különlegességek teltépte.

Előzetes jelentés!

Keleti-Színház VII., Baross-tér 15. sz.

A MAGYARORSZÁG-KÁVÉHÁZ
épületében e hóban
nyilik meg.

Magyar Otthon

PENZIÓ

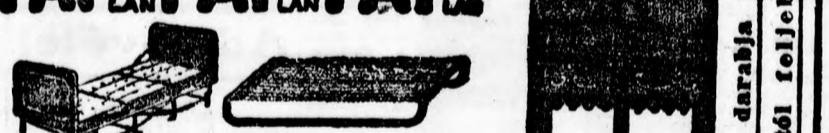
VIII.Főherceg Sándor-u. 30

Elsőrangú szigoruan esz-
tádi otthon. Mérsékelt árak.
Kitűnő és olcsó konyha.

Képviselők
Művészek
Írók
Családok
Tanulók
Magánosok

kedvelt és állandóan párt-
fogolt otthona.
Villanyvilágítás. Rézágak.
Tűkrős szekrények.
FÜRDŐK. LIFT.

LEGSEBBS.....LEGJOBB.....Lecsolcsóna PAP LAN PAP LAN PAP LAN

Csemecskéható vanagy kivethető
3 matracral 10 frt.
Sodronyágybetétek méret
szerint 5 frttől feljebb.

GIGNER JÁNOS

ágyemelő, réz- és vasbutor-gyáros,
szőnyeg, függöny, pokrocs, terítő
stb. nagy választékban.

BUDAPEST,
Erzsébet-körut 20
GYAR:
Kertész-utca 7. és 9.
Árjegyzékét bárki-
... .. uck ingyen és bér-
mentve küldök.
Meg nem felelő árut kiscserélem vagy a pénzt visszadom m.

BENOID-GÁZ

FÉNY! HŐ! ERŐ!

Budapest, Andrassy-ut 17.

Budapest, Andrassy-ut 17.

APRÓ

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

Ajánlatokhoz, melyeket valamely jellege alatt küldenek a Kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert értéki semmiféle felelősséget nem vállalunk.

Azokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számítva négy hét alatt címzettjük el nem viszi, a kiadóhivatal megsemmisíti.

Apróhirdetéseket
központi irodákban s eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet fűldni:

I. kerület.
Vár Polatschek Lajos dohánnyüzése, Stark Ferenc könyv- és zeneműkereskedése, I. kor., Krisztina-tér 7. Döbrentel-tér 5. özv. Hosszai Józsefné tudóstú és hirdetői iroda.

II. kerület.
Fő-utca 2. sz., Toldi Lajos könyvkereskedése.

IV. kerület.
Kálvin-tér 2., Engelmann M. gyorsírójányomdája, Papp-nővelde-utca 8. Stark Nándor könyvkereskedése. Vámbóc-körút 14., Gyóri Vilmos dohánnyüzéséje, Keskeny-tér 14., Szántó Mór dohánnyüzéséje, Egyetem-tér 5. özv. Schneider Imréné dohánnyüzéséje, Ferecziak-tér 9., Szénási Béla papírkereskedése, Parisi-utca 7., Tusák Józsefné dohánnyüzéséje, Pótló-tér 3. Nemetsék A. J. újságraírása, Vámbóc-körút 6., Jörg Luiza dohánnyüzéséje.

V. kerület.
Erzsébet-tér 18., Klein Armin dohánnyüzéséje, Lipót-körút 26., Gressz Etel dohánnyüzéséje, Lipót-körút 8., Schödl Gyula dohánnyüzéséje és postagyűjtőhelye, Dorottya-utca 13., Weil Vilmos dohánnyüzéséje, Szabadság-tér, Törszéd-palota, Fűrdő-utca 5., dohánnyüzéséje, Nádor-utca 26., dohánnyüzéséje, Marokkói-utca 2. sz., Földes Annamné.

VI. kerület.
Teréz-körút 54., Breuer növény- dohánnyüzéséje, Andrássy-ut 48., Rohonczy Ilona dohánnyüzéséje, Andrássy-ut 38., Berkovits Nándor dohánnyüzéséje, Szeressen-utca 1., Spielmann Mária dohánnyüzéséje, Teréz-körút 2. sz., Zala Mór zeneműkereskedése, Andrássy-ut 4., Zsiper és Könyv zeneműkereskedése, Andrássy-ut 50., özv. Reisz J.-né dohánnyüzéséje, Váci-körút 65. sz., özv. Bleuer Arminné, Andrássy-ut 25., özv. Steiner Ignacné dohánnyüzéséje, Teréz-körút 30., Prager Cecília dohánnyüzéséje, Szondi-utca 17. sz., Weitzer Jenny dohánnyüzéséje.

VII. kerület.
Aréna-ut 44., Gang Adólf papírkereskedése, Baross-tér 20., özv. Grünhut Mórné dohánnyüzéséje, Rákóczi-ut 50., Jambrikovits dohánnyüzéséje, Király-utca 1. sz., Örczy-láz, Popper Izidorné dohánnyüzéséje, Király-utca 69., özv. Schlesinger Vilmosné dohánnyüzéséje, Erzsébet-körút 51., özv. Kális Lajosné dohánnyüzéséje, Erzsébet-körút 7., Weisz Jenőné dohánnyüzéséje, Erzsébet-körút 54., Braun Janka dohánnyüzéséje, Damjanich-utca 39., Wellisch Miksa papírkereskedése.

VIII. kerület.
Museum-körút 13., Kernberg Rozália dohánnyüzéséje, Kun-utca és Tótkörút sarkán, Medák H. Mária fűszerkereskedő, Üllői-ut 46., Kartschmaroff J. dohánnyüzéséje, Museum-körút 2., Ifj. Nagel Ottó könyvkereskedése, József-körút 50., Reisz Henriette dohánnyüzéséje, Rákóczi-ut 1., Soproni V. dohánnyüzéséje, Práter-utca 19. Radnál Mór. Valamint minden Szalma Aranka dohánnyüzéséje, Baross-utca 81. szám, Schüle Adólf dohánnyüzéséje, József-körút 83. sz., Gangli Anna dohánnyüzéséje, Rákóczi-ut 57. sz., Kirschbaum Edéné dohánnyüzéséje.

IX. kerület.
Üllői-ut 83., Richter Lipót papírkereskedő.

X. kerület.
Kőbánya, Liget-tér 2. szám, Novotny Irma.
Ujpest.
Arpád-utca 10., özv. Deucht Teréz hírlapkiadó, István-utca 10. sz., Márton Kálmán nyüzéséje, Arpád-utca 23., Hirdetői iroda.

Állást keresők
Házvezetőnői állást keres megbízható ír. özv. asszony. Szíves megkereséseket „Anyahelyettes” jellege alatt a kiadóba kér.

A t. c. gazdaközöség
és iparvállalkozók figyelmébe ajánlom 1884 óta fennálló gazdasági és iparszemélyzeteket elhelyező irodámat. Gazdatisztek, gépészek, kovácsok, molnárok, szesz-főzők, kertészek, kecskészek és felelősséggel, főnököknek díjmentesen elhelyeztetek. Krakauer Armin, VI. Nagymező-utca 25. szám. Telefon 04-76. 10.005

Betöltendő állások
Gazdaságba gazdatiszt, számvéve, ispán, gazda, segédtiszt és írások keresetlik. Főtteltek olvas-hatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13. szám.

Cukrászdába tanulónak felvételük jó házból való fő, teljes ellátásra. Damjanich-utca 33. 2605

Betöltendő állások.
Pályázatok és döntési irodai melléklapokhoz kért jelentkezni a következő állásokra: Szabadság-tér, Törszéd-palota, Fűrdő-utca 5., dohánnyüzéséje, Nádor-utca 26., dohánnyüzéséje, Marokkói-utca 2. sz., Földes Annamné.

VI. kerület.
Teréz-körút 54., Breuer növény- dohánnyüzéséje, Andrássy-ut 48., Rohonczy Ilona dohánnyüzéséje, Andrássy-ut 38., Berkovits Nándor dohánnyüzéséje, Szeressen-utca 1., Spielmann Mária dohánnyüzéséje, Teréz-körút 2. sz., Zala Mór zeneműkereskedése, Andrássy-ut 4., Zsiper és Könyv zeneműkereskedése, Andrássy-ut 50., özv. Reisz J.-né dohánnyüzéséje, Váci-körút 65. sz., özv. Bleuer Arminné, Andrássy-ut 25., özv. Steiner Ignacné dohánnyüzéséje, Teréz-körút 30., Prager Cecília dohánnyüzéséje, Szondi-utca 17. sz., Weitzer Jenny dohánnyüzéséje.

Okatás
Cimbalom-tanító tanító művész szerint kottából, vagy egyenesen mére-sékelt áron, úgy saját lakásán mint házon kívül. II. hon nap alatt biztos eredmény. VII. Ovoda-utca 19 III. em. 32. 668

Parlamenti
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás. Magyar-német fogalmazás. Kereskedelmi akadémián rendes tanítói oktatást szak-tanfolyamok. **Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület** hivatalos tanfolyamok. Alapította Markovics Iván 1863. Hívunk új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger Szakiskola, ezélt Gyár-utca 4., (most kizárólag Liszt Ferenc-tér 10.) Címre vigyázzunk! A szakiskola íróképekégtől s más utánzóttól nevel tanfolyamoktól független.) Telefon 64-69. Nyitva szept. 1-től július 1-ig.

Polgáriszkolai,
reáliszkolai, gimnáziumi, kereskedelmi egyéves önkéntes-óra kesztő vizsára, mindenféle pótló- és javítóvizsára a legelőrebb idő alatt legjobb sikerrel el készít. „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. szám I. em. 3. 10182

Gimnáziumi,
reál, kereskedelmi, polgári, egyéves önkéntes-égi, bármely érettségi vizsára lehető-ségre igényelt tanfolyamokból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő filológus és matematikus. Egyenkénti oktatás. Tanítványok csak korlátozott számban vételnek föl. A biamulatus eredményeket igazoló okiratok a lakásban megtekinthetők. Goitein Henrik, Budapest, VII., Damjanich-utca 39., II. em. 10. ajtó. 10.020

Tanítást
vállal gyakorlott ill. éves egyetemistai halgató. Cím: Nádor. Vörösmarty-sz. 18a. III. 26.

Okleveles
képzőiskolai tanárnő polgári, felsőbb-nyelv- vagy gimnáziumi növendékek keres. Ajánlatok „IRODALOM” jellege alatt a kiadóhivatalba kértetek.

Stenográfia
Budapest legnagyobb és legkedveltebb gyorsíró-iskolája a „STENOGRÁFIA” országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró és gépiró-iskola. Kereskedelmi szak-tanfolyamok.
VII., Kazinczy-utca 6. I. em. (Össze nem tévesztendő a Kazinczy-utca 3-as szám alatti Stolce-rendszerű iskolával.) 1021

Butor
Háló és ebédlő garnitúrák, esztétikus, rész-ágak, szöveggyűjtvények, irodai berendezések, pénzszekrények, olcsón eladók. Beraktározási Vállalat Budapest, Gerőbezi-utca 2. Bdt szám 11.

Butorok
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá urizoba, írószekrények, rez- és mahagói butorok, szőnyegek és függönyök, bõrgarnitúrák eladása és vétele

WECHSLER KÁROLYNÉ
VII., KIRÁLY-UTCA 23., I. e. (Kazinczy-utca sarkán.)
Butorudvar.
Teljes lakberendezések közpén-zért és kedvező részletfizetésre, nem felment árban kaphatók Schwarz Lipót és testvérei kör-pítos mester és betorkereskedő-nél, Budapest, Hársfa-utca 37. Árjegyzék 69 fillér.

Új rendszerű
BUTORHITEL.
Butorok csúls a legjobb kivitelben kapható közpén-zért v. bankalatt törleszthető részletre.
BALÁZS és TÁRSA butorraktárában Budapest VI., Rózy-utca 3. sz. Váci-körút mellett.
A vásárolt butorok árát egy bank fizeti nekünk ki, a vevő tehát a banknak maradéka, mialt a butor mindenkinek köz-pénz-árban számíthatjuk.
A bankkölcsönt sem részjegyzés sem egyéb költség nem terheli.

Adás-vétel
Zongora,
finom, hirtökávos, féhbosszu, részletek eladó. Szeressen-utca 33. II. 45.

Vadászfegyver
2 eszévi, hibátlan Lankaster 15 fci. finom Hammerloz és finom Drilling-áron aul, igazságtalan **létér-óvok, rajzszektorok, szemüvegek,** olcsó árban Radnól, Egyetem-tér 5. Kiváratra visszadom a pénzt.

Üzlet
Biztos egzisztencia,
Hevesmegyei nagyközsôghen, más vállalat miatt eladó egy 18 éve fennálló keresma- és füzérrellet (trafik- és helyg-ékladási engedéllyel), a ház-zelet együtt, a melyben a keresma- és a füzérüzlet-helyiségek kívül szép urlak-kés van, több melléképület, pinco, jégvevô és szop nagy kert. Bövebb felvilágosítás a lap kiadóhivatalában.

Pénz
Pénzkölcsönt
kezes nélküli is 4 korona törlesztéssel kaphatnak bármilyen állásnak. Márton, Rákóczi-ut 65. Válaszbélyeg. Telefonszám 61-75 249

Készpénzkölcsönt
kaphatnak hitelképes egyé-nek heti egy korona törlesztésre, tisztességes kamat mellett, rövid idő alatt, esetleg kezes nélkül is, ha kezesre volna szükség, azt is szerzünk. Általános Hitel-szerző Vállalat, törvénytör-szigély bejegyzett cég. Dohány-utca 90. 18267

Pénzkölcsönt
rövid lejáratra, törlesztéses és jelzálogkölcsönt, I. és II. helyre is, valamint tisztviselô-ek fizetési előjegyzési ügy helyben, mint a vidéken, saját információra aznap folyósítanak. Bank- és váltóbizományi ház, Farkas, VII., Vessels-ny-utca 17. Válaszbélyeg/ Telefon. 660

Pénzkölcsönt
200 koronáig, kereskedőknek, iparosoknak, üzleteseknek, segédeknek, minden szakmából, gyári alkalmazottaknak, vidékre is. Singer, Huszár-utca 1. Válaszbélyeg. 18061

Személyhitel
magánpénzt, kezes nélküli is, 24 óra alatt megszerzek 1-2 -3 havi lejáratú. Bankköl-csönt 3 nap alatt, havi vagy negyedévi törlesztéssel, rész-vénytársaságtól, nem szövet-keztől. Márton, Rottenbill-er-utca 12. I. 14 szám. Te-telefonszám 81-66. Betétláza-sokat házra, földre, telekre, II., III. helyre is két nap alatt elinteznek olcsó ka-matra. 10.005

Lakás
Szépen
berendezett, az előzőtől különbejártú, kétbalkos, butorozott szoba, intelligens ur-nővel két arak azonnal kin-dó, esetleg teljes ellátással, VII., Akáfa-utca 24. II. 13.

Különbéle
34 korona
egy divatos férfilitöny vagy felöltö mérték után, remek szá-bában, finom gyapjuszálékából

Rosner D. és Társa
férfi szabónál, Budapest, VI., Váci-körút 37. Vozsnók zálogrudalat mindenféle nyersáruval. 29820

„MAGYAR”
TEXTILIPAR.
Folyóirat. 10003
A pamut-, gyapjú-, len-kender-, selyem- és juta- ipari és kereskedelmi közlönye.
Szerkesztőség Ujvidéken.
Megjelenik havonta 2-szer.
Előfizetési ára egy évre 12 kor.

Beraktározási
előlegző- és buorszállítást vállalat.
Elfogadjunk beraktározásra bu or-rokat, varrogók és mindenemil árúkat. Alunk azokra kölcsönt 7% évi kamatra úgy helyben, mint vidéken.
HELLER TESTVÉREK,
Budapest, VII., Rottenbill-er-utca I. Rákóczi-(Keresési)-ut sarkán. Tele-fonszám 79-85.

FIDIBUSZ

1905-1906. évi teljes évfolyama megjelent dísz-kötésben. 300-nál több rajz, 4 teljes regény, remédek hu-moros elbeszélés, vers, jó-ízű trefás apróság stb.

Ára 5 korona.

Megrendelhető a FIDIBUSZ kiadó-hivatalában Budapest, VIII., Rókk Szállár-utca 9. sz. továbbá minden könyv- és papír-kereskedésben, valamint az összes hírlapkiadóhivatalnál úgy Budapesten mint vidéken. — Kávéházak, kaszinók, tartsas- és olvasókörök 15 százalék engedményben rész-ésnek.
Magrendelhető a FIDIBUSZ kiadó-hivatalában Budapest, VIII., Rókk Szállár-utca 9. sz. továbbá minden könyv- és papír-kereskedésben, valamint az összes hírlapkiadóhivatalnál úgy Budapesten mint vidéken. — Kávéházak, kaszinók, tartsas- és olvasókörök 15 százalék engedményben rész-ésnek.
Magrendelhető a FIDIBUSZ kiadó-hivatalában Budapest, VIII., Rókk Szállár-utca 9. sz. továbbá minden könyv- és papír-kereskedésben, valamint az összes hírlapkiadóhivatalnál úgy Budapesten mint vidéken. — Kávéházak, kaszinók, tartsas- és olvasókörök 15 százalék engedményben rész-ésnek.

Óra láncsal
csak 2 korona.
Nagymennyiségű óráváár-lás folytán küld a szilézai kiviteli áruház: egy mesé-sen aranyozott 36 óráig járó precízió anker-órát szép láncsal 2 koronáért 3 évi irásbeli jóállással. Szétküldés utánvétellel.
POROSZ-SZILÉZIAI
KIVITELI ÁRUHÁZ
A. Gelb, Krakau 97.
NB. Nemtérvezet a pénz vissza. 330

30
korona
finom szövetsél divatos férfilitöny vagy felöltö mérték után, remek szá-bában és finom kivitelben „Hazai Versenyszabóság” Budapest, VII., Thökoly-(Szondi)-ut 4. szám I. em. — Vidékre min-ták barmetve.

Urak!
Fel a szemekkel!
A világban egyedülálló magánkeze-lés, a fertőző azonnali helyre-állítására a Cr. Lúkesch Floricitin-tabletták.
Alatt, Jotállás 3-szoros. Minta és oktatási füzetke 4 40 fillér.
Kapható minden gyógytárban és droguériában, vagy a Dresdener Bot. Laboratorium G. m. b. H. szétküldési irodája által
E. Than, Wien, III., Postfach 5. 1600s

BUTOR
teljes lakberendezéseket, közpénzért és bankalatt törlesztendő havi részletekre legolcsóbban szállít:
BARTOK FARKAS
butoragykereskedő
BUDAPEST, VII.,
Király-utca 13. sz.
Gozdu-palota, II. és III. udv.
HITELOSZTÁLY
fizetési feltételtel:
800 koronáig havi 10 kor.
500 " " " 15 kor.
600 " " " 20 kor.
1000 " " " 40 kor.
Előleg 5%. — Szabott árak, ugyanakkor mint készpénzfizetésnél. —
Szállítás vidékre is. Felvilágosítás díjmentesen.
Album 1 koron.

Női óvszer.
Női orvosok által kipróbálva, nagyon megbízható és soha nem mondja fel a szolgálatot
Melussa-Ovale.
Minta oktatással együtt K. 2.40.
Kapható minden gyógytárban és droguériában, vagy a Dresdener Bot. Laboratorium G. m. b. H. szétküldési irodája által
E. Than, Wien, III., Postfach 5. 16010

Hajhullás és
korpaképződés ellen a legmeg-bízhatóbb szer a MAJTHÉNYI-féle
Tanno-chinin hajszesz
Nemesek megakadályozza a haj kihullását, de jelentékenyen előmozdítja a haj növeését is. Egy üveg ára 1 kor. 20 fillér, 2 és 4 korona.
Főraktár:
MAJTHÉNYI BÉLA droguistánál Budapest, IX., Vámbóc-körút 15.

Ősz haj
hajszes és szakál megfestésé-hez legalkalmasabb hajfestő-szer a MAJTHÉNYI-féle
Dióki vonat
(barna és fekete színben)
Nem olajos, nem piszkít!
Egyszeri festés elegendő.
1 kis üveg ára 1 korona 20 fill. 1 nagy " " " 2 " 40 "
Főraktár
MAJTHÉNYI BÉLA droguistánál Budapest, IX., Vámbóc-körút 15.

Fehér afa-padlóncak
Borostyánlakk
igen tartós, világos sárga, sárga és barna színekben kapható.
1 kilogramos doboz 1.60 K.
Linoeumlakk
gyorsan száradó, színben tartós, a fenti színekben.
1 kilogrammos doboz 2 kor. Betelek 20 fill.-től :: 1 korona 20 fillérg. ::
Főraktár:
MAJTHÉNYI BÉLA droguistánál Budapest, IX., Vámbóc-körút 15.

Van Önnek
tyukszeme ?
ha igen, használja a
„Radical”
tyukszemirtót
8 nap alatt megszabadul.
Egy üveg ára 70 fill.
Főraktár:
MAJTHÉNYI BÉLA droguistánál Budapest, IX., Vámbóc-körút 15.

Előrendeli 29840
„THE ROYAL”
beszélőgépe
a legújabb model-eket szigorúan az eredeti gyári árakon
45% ár-leszállítással
szállítunk havi 8-10 kor. rész-letizésre is, vidékre is bárhol.
Láng Jakab és Fia
grammofon nagykereskedők
Budapest, József-körút 41.
Pótlózetük: VIII., Baross-tér, 1 sz. és Budán, Zsigmond-utca, Argyaskert térsége és barmetve.

Reggelizezés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle Igmándi keserűvíz
Használata valódi áldás gyomorbajo-soknak és székszorulásban szenvedőknek.
az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt tel-lesen rendbe hozza.
Kapható mindenütt, kis és nagy üvegekben